

HANDBOKEN

TEKNIKCOLLEGES HANDBOK

Den här handboken är resultatet av flera års arbete och erfarenheter från Teknikcollegeregioner runt om i landet. Handboken är framtagen för att skapa en samsyn inom Teknikcollege som gör det lättare att samverka och utvecklas tillsammans.

En del lokala och regionala skillnader kan visserligen förekomma, men vi hoppas ändå att den här handboken ska kunna vara till stöd och vägledning, inte minst för den som är ny inom Teknikcollege.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. VAD ÄR TEKNIKCOLLEGE?	4
2. FÖRETAGENS KOMPETENSBEHOV	6
3. KVALITETEN – SÅ SÄKRAS DEN	7
4. SÅ BLIR MAN EN DEL AV TEKNIKCOLLEGE	15
5. ANSÖKNINGSHANDLINGAR OCH GRANSKNINGSFÖRFARANDE	25
6. EFTER GRANSKNINGSBESÖKET	33
7. STYRGRUPPER – TEKNIKCOLLEGES NAV	50
8. FÖRETAGENS ROLL	64
9. UTBILDNINGSANORDNARNAS ROLL	67
10. ETT ÅR I RIKSFÖRENINGEN TEKNIKCOLLEGE SVERIGE	76
11. INTRANÄTET TC-PORTALEN	79
12. PÅVERKAN OCH MARKNADSFÖRING	80
13. HANDBOKENS ORDLISTA	85

1.

VAD ÄR TEKNIKCOLLEGE?

Riksföreningen Teknikcollege Sverige (RTS) är ett samarbete mellan företag, kommuner och utbildningsanordnare och syftar till att öka status och kvaliteten på industrirelevanta utbildningar.

Konceptet initierades 2004 av Industrirådet och idag finns 24 regionala Teknikcollege där en region består av minst tre kommuner. I regionerna ingår sammanlagt 150 utbildningsanordnare och över 3000 samverkansföretag. Regionen drivs av en regional styrgrupp och det finns också en regional processledare, som har ett övergripande ansvar för den operativa verksamheten.

Varje regionalt Teknikcollege är i sin tur uppbyggt av flera lokala Teknikcollege som består av närliggande utbildningsanordnare, företag och kommuner. Arbetet här drivs av en lokal styrgrupp. Företagen är aktiva i samarbetet genom att påverka utbildningarnas innehåll och dela med sig av sin kompetens på olika sätt. De bidrar också till att de studerande utbildas med modern och relevant utrustning. Det gemensamma målet är att öka status och kvaliteten på industrirelevanta utbildningar så att tillräckligt många elever väljer dem.

Teknikcollege bygger sedan konceptet startade på regional samverkan mellan minst tre kommuner och regleras via avtal mellan berörda parter. Samverkan mellan kommuner ger möjlighet att dela på kostnader och dra nytta av varandras erfarenheter och nätverk. En regional samverkan kring exempelvis utbildningsutbud, marknadsföring och handledarutbildning syftar till att skapa ökad resurseffektivitet för ökad kvalitet i utbildningarna. Genom de styrgrupper som finns inom Teknikcollege där arbetslivet är i majoritet ges företagen möjlighet till att tillsammans med utbildningsanordnarna utveckla utbildningar mot kommande kompetensbehov och på så sätt påverka sin kompetensförsörjning.

A close-up photograph of a young woman with curly brown hair, smiling warmly. She is wearing a dark patterned top. The background is softly blurred, showing what appears to be an indoor setting with other people.

FÖR INDUSTRIEN

För att svenska industri- och teknikföretag ska kunna fortsätta bidra till sysselsättning och välbefinnande krävs kompetenta medarbetare, och de utbildas genom Teknikcollege. Vid utbildningens slut har de studerande fått de kunskaper som behövs för att företagen ska kunna rekrytera dem direkt. Detta hjälper företagen att fortsätta vara konkurrenskraftiga, på både kort och lång sikt.

FÖR DE STUDERANDE

En utbildning certifierad av Teknikcollege ger eleverna den kunskap som efterfrågas hos företagen. På så vis blir det lättare att få jobb direkt efter avslutad utbildning eller att fortsätta med högre studier. Teknikcollege är ett effektivt sätt att framtidssäkra karriären.

FÖR UTBILDNINGSANORDNARNA

Genom Teknikcollege får utbildningsanordnare en naturlig närhet till den egna regionens näringsliv. På så vis kan de erbjuda än mer relevanta utbildningar. Genom att erbjuda utbildningar certifierade av Teknikcollege blir skolan också mer attraktiv och lockar fler sökande.

2.

FÖRETAGENS KOMPETENSBEHOV

Teknikcollege säkerställer att utbildningarna ligger rätt i tiden och förser de studerande med efterfrågad kompetens.

Teknikcolleges uppdrag är att matcha industrins behov av rätt kompetens genom utformningen av de industrirelevanta utbildningarna. Det aktuella, och framtida, behovet av kompetensförsörjning står i fokus för varje lokalt och regionalt Teknikcollege. Därför behöver varje regional styrgrupp vara uppdaterad på vad företagen efterfrågar i den egna regionen.

I snabbt föränderliga branscher som teknik och industri krävs ett kontinuerligt arbete för att ständigt ha en relevant bild av kompetensbehovet. Här har Teknikcollege, tack vare det nära samarbetet med näringslivet, en stor fördel. Samverkansföretagen till respektive lokalt Teknikcollege spelar en viktig roll när det gäller att regelbundet uppdatera behovsbilden. Nationella och regionala rapporter och analyser kring arbetsmarknad och kompetensförsörjning bör också tas i beaktande i detta arbete.

Utöver samverkansföretagen finns många andra aktörer som genom andra infallsvinklar kan vara till stor nytta när det gäller att analysera behovet på kort och lång sikt. Arbetsförmedlingen är en sådan aktör eftersom den har en god bild av den egna regionens aktuella arbetskraftsbehov. En annan är regionen (före detta landstinget), eftersom den arbetar med mer långsiktiga arbetsmarknadsstrategier. Ägarorganisationerna inom Industrirådet (se nedan) stärker bilden av kompetensbehovet genom både expertis och att vara en del av Teknikcolleges styrelse.

3.

KVALITETEN – SÅ SÄKRAS DEN

Med hjälp av tydliga och gemensamma kvalitetskriterier, återkommande granskningar från Industrirådets sida, nöjdhetsindex samt årliga rapporter om arbetet på såväl regional som lokal nivå säkerställs kvaliteten på utbildningarna inom Teknikcollege.

ÅTTA KRITERIER SOM SÄKRAR KVALITETEN

Arbetet inom Teknikcollege vilar på åtta kvalitetskriterier. De bygger i sin tur på samlade erfarenheter från mångårig samverkan och olika framgångsexempel från de certifierade regionerna.

Genom bland annat en kreativ studiemiljö, nära samarbete med näringslivet och regional samverkan blir Teknikcolleges utbildningar konkurrenskraftiga. Teknikcolleges kriterier underlättar utvecklingsarbetet och är styrande i insatsen med att stärka industrins kompetensförsörjning och säkerställa utbildningarnas kvalitet. Kriterierna hittar du på nästa sida.

DETALJERADE RIKTLINJER FÖR VÅRA
KVALITETSKRITERIER HITTAR DU PÅ:

[TCPORTALEN.SE/DOKUMENTBANK](https://tcportalen.se/dokumentbank)

TEKNIKKOLLEGES ÅTTA KVALITETSKRITERIER

1.

REGIONAL SAMVERKAN

Teknikcollege är en gemensam resurs för berörda kommuner och tekniskt inriktade företag. Teknikcollege stödjer den regionala kompetensförsörjningen och utvecklingsarbetet ska genomsyras av ett regionalt näringspolitiskt perspektiv. Samverkan mellan kommuner samt enskilda huvudmän regleras genom avtal. Samverkan mellan företag och huvudmän regleras genom avsiktsförklaring.

2.

ORGANISATION OCH STYRNING

Inom Teknikcollege samverkar olika utbildningsanordnare och arbetsliv. Det finns en regional styrgrupp samt lokala styrgrupper som leder arbetet med Teknikcollege på regional respektive lokal nivå. I styrgrupperna är företagen i majoritet och ordförande är företagsrepresentant. Företagen är delaktiga och påverkar utbildningens innehåll.

3.

INDUSTRINS KOMPETENSBEHOV

Matchningen mellan företagens kompetensbehov och utbildningsutbudet i regionen är kärnan inom Teknikcollege. Regional styrgrupp inventerar de tekniska och industriella behoven samt verkar för att utbildningsutbudet i regionen motsvarar behoven både till innehåll och omfattning.

4.

UTBILDNINGAR OCH DIMENSIONERING

Teknikcollege certifierar utbildningar som svarar mot företagens kompetensbehov. Utbildningarna ska ge de studerande rätt kompetens och förutsättningar att fortsätta utvecklas både inom arbetslivet och genom fortsatt utbildning. Det ska finnas samverkan mellan utbildningssystemets nivåer och utbildningsformer. Rekrytering till utbildningarna ska matcha behovet av kompetens samt attrahera en mångfald av studerande.

5.

KREATIV OCH STIMULERANDE LÄRMILJÖ

Inom Teknikcollege är lärmiljön inkluderande samt stimulerar till kreativitet och engagemang. Maskiner och pedagogisk utrustning är ändamålsenliga, har hög kvalitet och ger de studerande kunskaper och färdigheter som är relevanta för arbetslivet. Genom samverkan ges de studerande möjlighet till lärande i ny teknik. Lokalerna efterliknar arbetslivet vad gäller säkerhet, ordning och reda.

7.

ARBETSLIVETS MEDVERKAN I UTBILDNINGEN

Inom Teknikcollegecertifierade utbildningar är företagen närvarande och en kontinuerlig kontakt finns mellan studerande och företag samt mellan lärare och företag. Det finns en gemensam plan och avsiktsförklaring för hur och när företagsmedverkan sker.

6.

UTBILDNING INOM TEKNIKCOLLEGE

Teknikcollegecertifierade utbildningar kännetecknas av sammanhållna arbetsdagar som förbereder de studerande för arbetslivet. Studerande ges tillräckligt med tid och handledning för att utveckla kunskaper, färdigheter och förmågor på den nivå som efterfrågas av företagen. Undervisningen bygger på integration mellan praktiska och teoretiska ämnen. Stor vikt läggs vid de studerandes personliga utveckling och förmåga att fungera i grupp.

8.

KVALITETSSÄKRAD PROCESS

Kriterierna utgör grunden för kvalitets-säkringen. Vilket borgar för att ständigt utveckla Teknikcollege med den kvalitet som industrin kräver. Regionen har en gemensam kvalitetssäkringsmodell som säkerställer arbetsprocesser, måluppfyllelse och utveckling inom Teknikcollege.

GRANSKNING – EN TRYGGHET

Industrirådets granskningskommitté för Teknikcollege (granskningskommittén) säkerställer kvaliteten utifrån kriterierna.

Varje region måste med jämna mellanrum ansöka om återcertifiering (första gången efter tre år, därefter vart femte år). Den processen omfattar bland annat ett besök av granskningskommittén från Industrirådet. Industrirådet äger konceptet Teknikcollege och består av fackliga representanter och arbetsgivarrepresentanter.

Nuläge, vision och utvecklingsarbete är betydelsefullt i samband med granskningen, men det är samtidigt viktigt att den totala kvalitetsnivån höjts under den gångna perioden.

SAMLAD BILD GENOM INRAPPORTERING

Årliga rapporter från regionala och lokala styrgrupper är ett viktigt verktyg i arbetet med att utveckla Teknikcollege på alla nivåer. Sedan 2017 sker rapporteringen digitalt via Tc-portalen för inloggade användare.

De certifierade regionerna och utbildningsanordnarna rapporterar varje år in allt från verksamhetsberättelser till kartläggning av elever. Rapporteringen sammanställs sedan på nationell nivå och syftar till att stödja certifierade regioner och uppmuntra till ett strukturerat kvalitetsarbete.

EN LATHUND FÖR HUR RAPPORTERINGEN
GÖRS FINNS TILLGÄNGLIG HÄR:

[TCPORTALEN.SE/DOKUMENTBANK](https://tcportal.se/dokumentbank)

REGIONAL RAPPORT

Varje certifierad region ska årligen skicka in en regional rapport. Rapporten beskriver vad regionen har arbetat med under det gångna året, vilka som är dess utvecklingsområden, samt vilka insatser som är prioriterade inför det kommande verksamhetsåret.

I verksamhetsberättelsen ska regionens organisationsstruktur ingå. Här ska också finnas en beskrivning av hur omfattande processledartjänsten är och hur den finansieras. Regionen ska beskriva vilka av Teknikcolleges kriterier som är regionens starka och svaga sidor och gärna också bifoga en analys.

En regional självskattning genomförs också för att få en samlad bild över hur regionen arbetar med Teknikcolleges åtta kriterier. Regionens bedömning av det egna arbetet ligger sedan till grund för den regionala handlingsplanen.

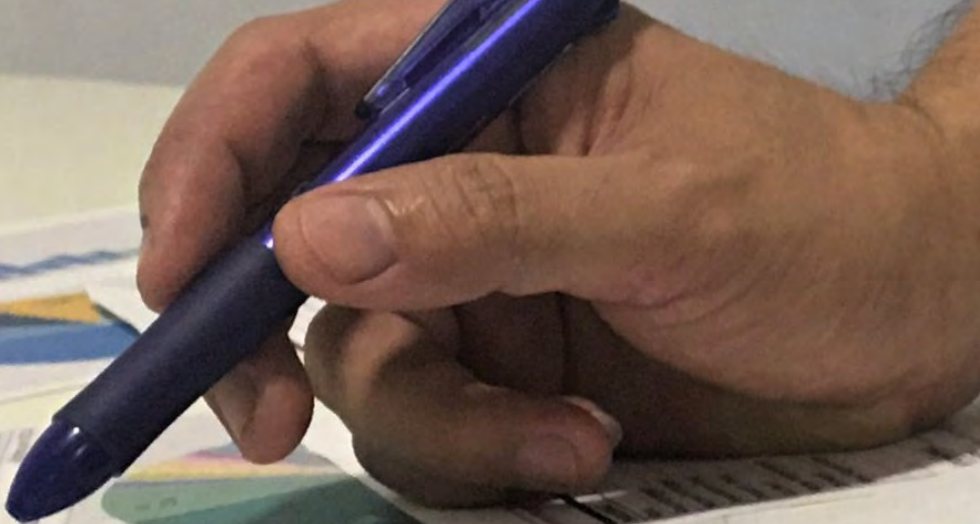
LOKAL RAPPORT

Alla certifierade utbildningsanordnare ska skicka in en lokal rapport. I den lokala rapporten ingår en självskattning, liksom en kartläggning av eleverna.

Syftet med den lokala självskattningen är att få en samlad bild av hur utbildningsanordnaren och företagen arbetar tillsammans med Teknikcolleges kriterier. Självskattningen genomförs gemensamt i den lokala styrgruppen för att det ska bli en samlad bild som presenteras. Om det finns flera utbildningsanordnare i en och samma lokala styrgrupp ska skattningen ses som en samlad och gemensam syn på hur arbetet fungerar.

Utifrån självskattningen skapas sedan en lokal handlingsplan där det framgår vilka områden som ska prioriteras framöver, liksom vilka aktiviteter och insatser som är kopplade till utvecklingsområdena.

I den lokala rapporten ska det även finnas en kartläggning av hur många och vilka typer av insatser som genomförts kopplat till studie- och yrkesvägledare (SYV), liksom vilka insatser som gjorts för att få fler kvinnliga sökande till utbildningarna. En lokal kartläggning över samtliga studerande inom Teknikcollege utifrån program, inriktning, årskurs och kön ska också bifogas, samt en kartläggning av antalet avgångselever, deras examina och inriktning.

NÖJDHETSINDEX SOM EN DEL I UTVECKLINGSARBETET

Genom enkäter till de som är direkt involverade i Teknikcolleges utbildningar samlas ytterligare information till utvecklingsarbetet in.

Teknikcollege genomför enkätundersökningar riktade till lärare, företag och studerande som går i trean på gymnasiet, alternativt andra året på yrkeshögskolan. Det görs bland annat för att lokala och regionala Teknikcollege ska få ett så bra beslutsunderlag som möjligt i sitt utvecklingsarbete. Enkätsvaren ger även en samlad nationell bild över Teknikcolleges verksamhet.

Enkäterna är en uppföljning på det arbete som genomförs och synliggör på ett tydligt sätt vad respektive målgrupp ser för styrkor och utvecklingsområden inom Teknikcollege.

Enkäterna distribueras av RTS kansli och skickas sedan ut till respektive målgrupp genom den regionala processledaren. Svaren sammanställs lokalt hos varje utbildningsanordnare, därefter regionalt och slutligen nationellt.

Resultatet av nöjdhetsindexen ligger sedan som en av grunderna för utvecklingen av Teknikcollege på samtliga nivåer.

4.

SÅ BLIR MAN EN DEL AV TEKNIKCOLLEGE

Mål och visioner står i fokus när en skola eller en region blir en ny del av Teknikcollege. En omsorgsfull ansökningsprocess borgar för att kvaliteten på utbildningen håller hög nivå.

BLI EN DEL AV ETT REGIONALT TEKNIKCOLLEGE

Den sökande behöver göra ett gediget förarbete med fokus på hur samarbetet mellan utbildningsanordnaren och näringslivet kommer att se ut. Det bidrar till att säkerställa att den nya utbildningsanordnaren på bästa sätt involveras i arbetet i regionen.

Oavsett om det är en liten eller en stor utbildningsanordnare som ska inkluderas i samverkan så behöver arbetet starta med ett genomtänkt förankringsarbete.

Det är också nödvändigt att den regionala styrgruppen för Teknikcollege informeras och engageras. Ifall den regionala processledaren inte redan är involverad i processen är det viktigt att hen blir det.

Om en utbildningsanordnare vill bli certifierad i en redan Teknikcollegecertifierad kommun behöver en process påbörjas. Processen har som mål att implementera Teknikcolleges kvalitetskriterier samt att bygga samverkan med lokala och regionala industri- och teknikföretag. Ett lokalt förankringsarbete behöver inledas hos nyckelpersoner som exempelvis:

ANSVARIGA POLITIKER

RELEVANTA TJÄNSTEPERSONER
TILL EXEMPEL FÖRVALTNINGSCHEF,
NÄRINGSLIVSCHEF OCH
UTVECKLINGSLEDARE

RELEVANTA
INTRESSEORGANISATIONER/
MYNDIGHETER TILL EXEMPEL
ARBETSFÖRMEDLINGEN, IUC OCH
FÖRETAGSKLUSTER

ARBETSGIVARORGANISATIONER OCH
ARBETSTAGARORGANISATIONER
INOM INDUSTRIRÅDET

ATT SKAPA EN NY LOKAL STYRGRUPP

I de fall då skolan inte naturligt kan lyftas in som en del i en befintlig lokal styrgrupp behöver en kartläggning göras gällande vilka parter och lokala industri- och teknikföretag som bör uppvaktas. De företag som skolan redan har ett samarbete med genom praktik kan vara bra att utgå ifrån. Andra eventuella medlemmar behöver också engageras, till exempel näringslivskontoret och facket. Dessa är viktiga för att bygga en väl fungerande lokal styrgrupp. Se även avsnitt ”Lokal styrgrupp” i handboken.

För att lägga en bra grund till samtal om vilket mervärde ett Teknikcollegesamarbete skulle kunna ge finns ett flertal sätt. Genom exempelvis möten där processledaren utbildar i Teknikcolleges kvalitetskriterier, informerar om hur arbetet går till eller bjuder in till redan existerande samverkansevent.

En av framgångsfaktorerna för samverkan är att engagera rätt personer på rätt plats. I vissa fall kan en representant passa bättre för ett uppdrag i ett programråd, där diskussioner sker på ett mer detaljerat och konkret plan, än i en styrgrupp med mer strategiska samtal.

En formell intresseanmälan skickas in av regional processledare när något av de samverkande företagen tagit ansvar för ordföranderollen och nyckelpersoner är positiva till att kliva in i styrgruppen.

ATT SKRIVA EN LOKAL ANSÖKAN

En formell intresseanmälan ska mailas till Teknikcolleges kansli. När svar har kommit från kansliet påbörjas arbetet med att skriva en lokal ansökan. Information om e-postadress står i blanketten för intresseanmälan som går att finna på Tc-portalen.

Det är viktigt att processledaren är närvarande och involverad i arbetet tillsammans med rektor, företagsrepresentanter och lärare. Rektor och/eller studierektor ska ingå i lokal styrgrupp och ansökningsprocessen blir ett första steg in i det lokala Teknikcollegearbetet. I arbetet synliggörs industri- och teknikföretagens behov av kompetens. Tillsammans med rektor och lärare kan styrgruppen börja utforska möjligheter och former för olika typer av samverkan. Via självskattning identifieras styrkor, svagheter och förbättringspunkter som sedan lyfts in i handlingsplanen.

En viktig faktor för en lyckad kommunikation kring kompetensförsörjning mellan skola och företag är att tydliggöra de olika kompetenser inriktningarna ger. Skolverkets terminologi och inriktningarnas benämningar ger inte per automatik en förståelse för vad eleverna lär sig och i vilken omfattning.

Det är helhetsintrycket av ansökningshandlingarna i kombination med det genomförda granskningsbesöket som bedöms när en ny utbildningsanordnare ansöker om certifiering i Teknikcollege.

Ansökningshandlingarna och granskningsförfarandet skiljer sig lite åt beroende på om ansökan omfattar en ny region, en ny utbildningsanordnare, ett nytt program eller en ny inriktning. På nästa sida följer därför en utförligare beskrivning av vad ansökan ska innehålla beroende på vad den gäller.

EN NY KOMMUN BLIR EN DEL AV TEKNIKCOLLEGE

En Teknikcollegeregion består av ett antal kommuner och certifierade utbildningsanordnare. Om en närliggande kommun eller skola inte är med, men vill bli en del av ett Teknikcollege, behöver en process påbörjas.

Att bilda en ny Teknikcollegeregion eller att certifiera en utbildningsanordnare i en befintlig region är väl beskrivet i avsnitt ”Så blir man en del av Teknikcollege”.

Det finns tillfällen då något av följande kan uppstå:

- En Teknikcollegeregion uppväntar en närliggande kommun som man önskar samarbeta med
- En kommun hör av sig till en Teknikcollegeregion och önskar ingå i dess samverkan
- En utbildningsanordnare vill gå med i Teknikcollege, men befinner sig inte i en kommun som ingår i någon befintlig Teknikcollegeregion

För att gå vidare i den processen är det viktigt att den regionala styrgruppen behandlar följande frågeställningar:

- Är utbildningsanordnaren/kommunen viktig för den lokala eller regionala kompetensförsörjningen?
- Har utbildningsanordnaren ett samarbete med Industrirådets branschers företag idag?
- Är det geografiska läget realistiskt? Tillhör eller angränsar kommunen/utbildningsanordnaren till existerande arbetsmarknadsregion?

Ekonomiska, politiska eller andra möjliga hinder kan uppstå och då behöver följande hanteras:

- Vilka är vinsterna för det regionala Teknikcollege?
- På vilket sätt påverkar det arbetsbelastningen för existerande organisation?

GENOMFÖRANDE FRÅN IDÉ TILL VERKLIGHET

När den regionala styrgruppen är överens om att det är värdefullt att inkludera utbildningsanordnaren eller kommunen i Teknikcollegeregionen startar genomförandet. Nedan följer viktiga delar i arbetet för att ta reda på hur den regionala ”spelplanen” ser ut.

Förankra idén hos nyckelpersoner i Teknikcollegeregionen/existerande kommuner och i den nya kommunen.

Fastställ den bästa lösningen gällande lokal styrgrupp, skapa en egen eller ingå i befintlig.

Fastställ den bästa lösningen för representation i regional styrgrupp.

Skriv ett ”hängavtal” till samverkansavtalet eller uppdatera befintligt samverkansavtal.

Se till att få ett politiskt beslut och en underskrift från kommunstyrelsens ordförande eller motsvarande.

Vill en kommun som saknar egen utbildningsanordnare bli en del av en befintligt Teknikcollegeregion? Skriv då ett samverkansavtal och kontakta därefter RTS kansli.

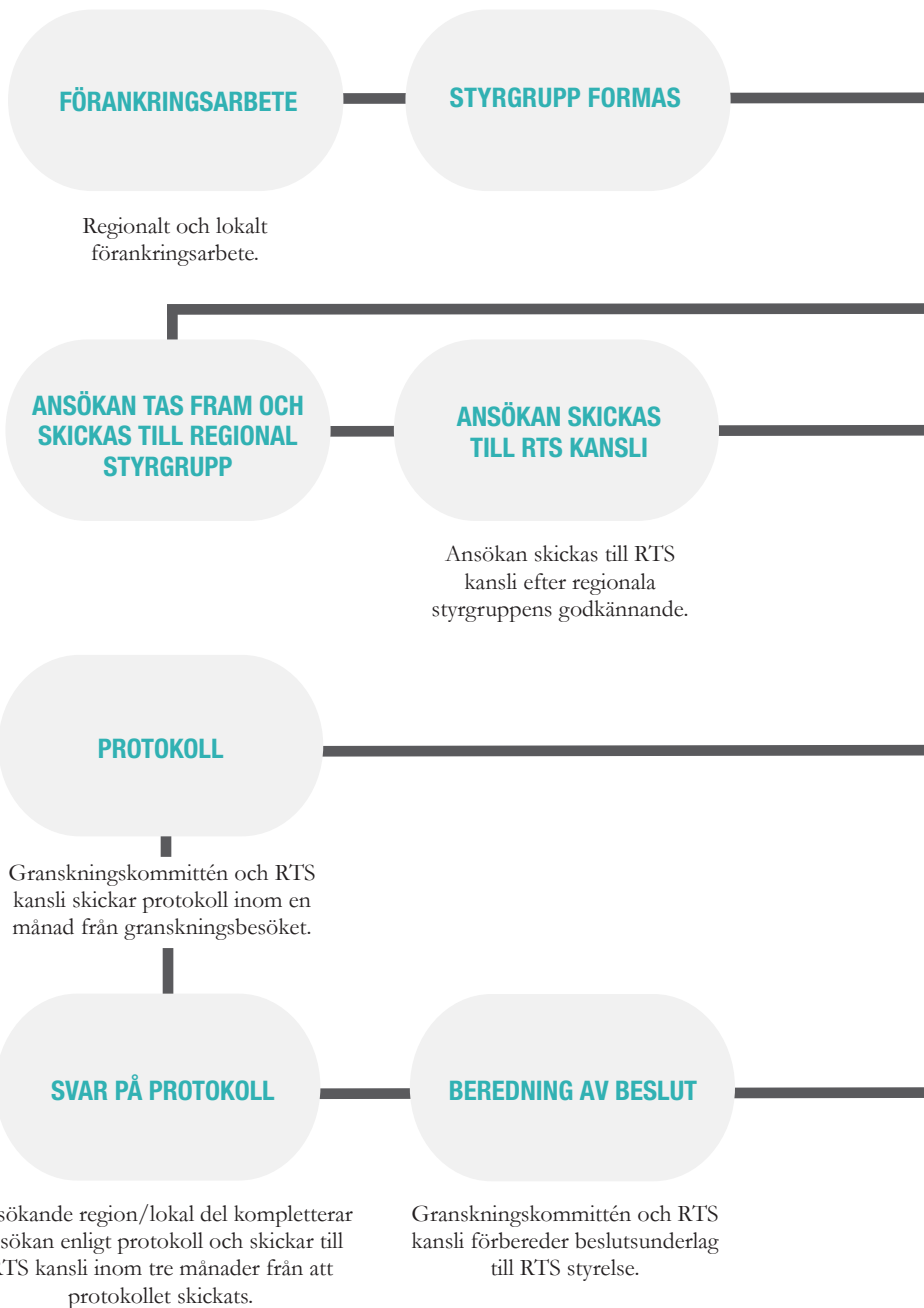

Om en utbildningsanordnare ska certifieras påbörjas certifieringsprocessen.

Ta fram en plan för ett regionalt och lokalt arbete med att implementera arbetssätt för kvalitetssäkring enligt kriterierna.

EN VISION BLIR TILL CERTIFIERING

INTRESSEANMÄLAN

Regionen skickar in en intresseanmälan.

ÅTERKOPPLING FRÅN RTS KANSLI

BEREDNING

RTS kansli granskar ansökan i samråd med granskningskommittén. Kansliet förbereder ett granskningsbesök tillsammans med ansökande region.

GRANSKNINGSBESÖK

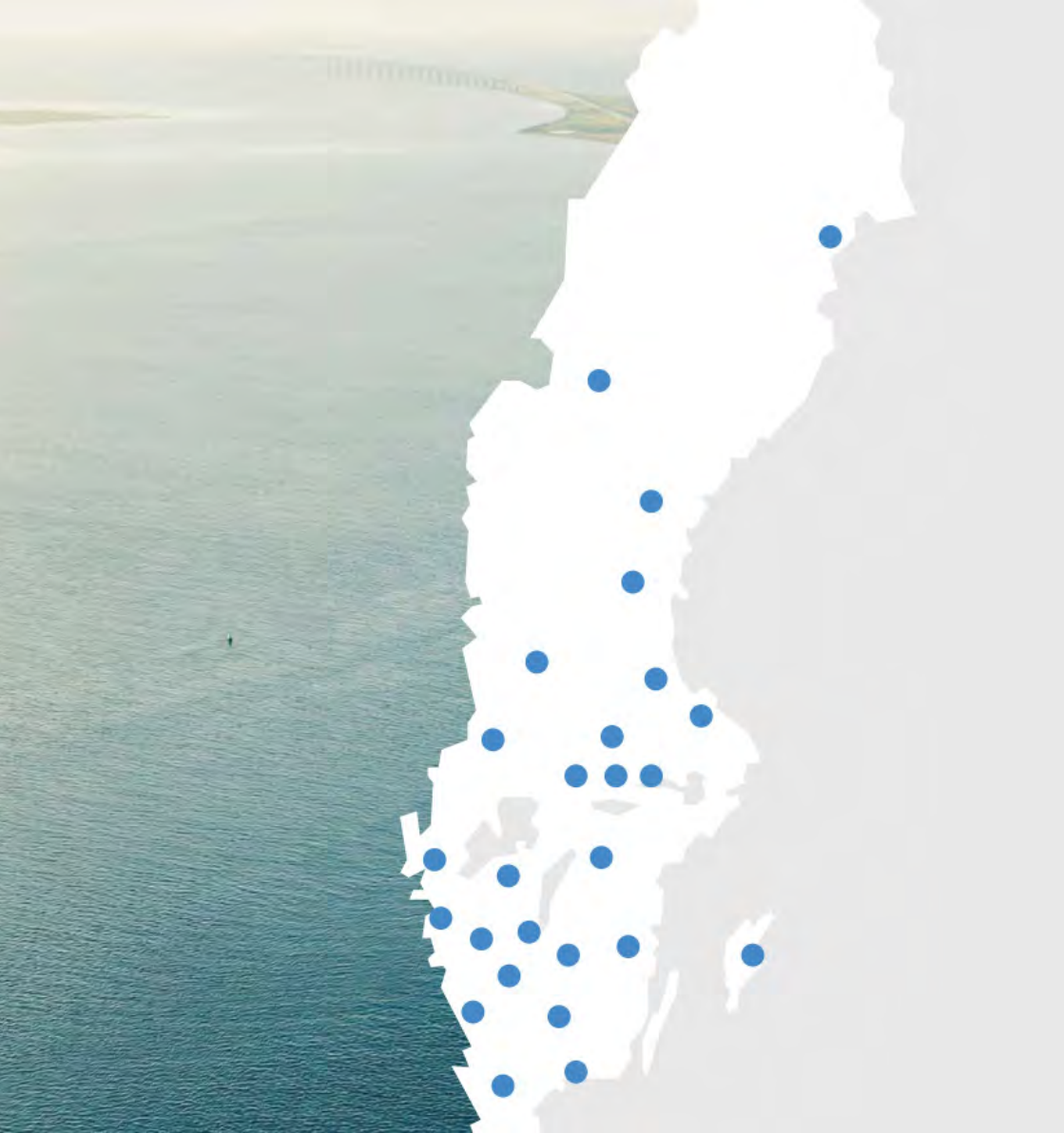
Granskningsbesök genomförs utifrån riktlinjerna inom Teknikcollege. Medverkande är två representanter från granskningskommittén samt RTS kansli.

BESLUT

RTS styrelse beslutar på ordinarie möten om certifiering utifrån förordande från granskningskommittén. RTS kansli förmedlar beslut till ansökande region.

CERTIFIERINGSCEREMONI

Regionen förbereder certifieringsceremoni.

5.

ANSÖKNINGSHANDLINGAR OCH GRANSKNINGSFÖRFARANDE

INTRESSEANMÄLAN

Syftet med en intresseanmälan är att ge RTS kansli möjlighet att planera kommande certifieringsärenden och i ett tidigt skede rådgöra med den sökande om ett smidigt tillvägagångssätt.

När en intresseanmälan från en ny region eller utbildningsanordnare kommit in till RTS kansli skickas en bekräftelse till avsändaren om att anmälan tagits emot. En dialog för vidare arbete i ansökningsprocessen påbörjas. När intresseanmälan har godkänts blir den ansökande regionen enligt stadgarna också automatisk medlem i Riksföreningen Teknikcollege Sverige.

NY REGION

Intresseanmälan ska skickas in avseende följande:

- Ny region
- Ny utbildningsanordnare
- Ny utbildning hos redan certifierad utbildningsanordnare
- Ny inriktning inom redan certifierad utbildning

INTRESSEANMÄLAN SKA OMFATTA FÖLJANDE:

- Region, utbildningsanordnare, utbildning och inriktningar
- Datum för när ansökan förväntas inkomma till RTS
- Kontaktperson för intresseanmälan
- Bekräftelse på att regional styrgrupp har godkänt att intresseanmälan skickas till RTS kansli

Vid en ny regional ansökan krävs en mer omfattande analys och beskrivning av nuläge, mål och vision.

Ny regional ansökan krävs vid:

- Ny region

INTRESSEANMÄLAN SKA OMFATTA FÖLJANDE

- Ansökan enligt mall
- Regional självskattning
- Lokal självskattning
- Regional handlingsplan
- Lokal handlingsplan
- Regional verksamhetsplan
- Kontaktlista för regionalstygrupp och lokala styrgrupper
- Samverkansavtal för kommande certifieringsperiod
- Finansiering av regional processledare
- Beskrivning av företagens kompetensbehov

LOKAL ANSÖKAN VID NY UTBILDNINGSANORDNARE, NY UTBILDNING ELLER NY INRIKTNING

När en ny utbildningsanordnare, en ny utbildning eller ett omarbetat program ansöker om att få bli en del av Teknikcollege krävs en analys och beskrivning av nuläget, liksom av de mål och visioner som den sökande har.

Den sökande behöver göra ett gediget förarbete med fokus på hur samarbetet mellan utbildningsanordnaren och näringslivet kommer att se ut. Det bidrar till att säkerställa att den nya utbildningsanordnaren på bästa sätt involveras i arbetet i regionen.

Ny lokal ansökan krävs vid:

- Ny utbildningsanordnare inom redan certifierad region
- Ny utbildning hos redan certifierad utbildningsanordnare
- Ny inriktning inom redan certifierad utbildning

EN LOKAL ANSÖKAN SKA OMFATTA FÖLJANDE

- Ansökan enligt mall
- Lokal självskattning
- Lokal handlingsplan
- Kontaktlista lokal styrgrupp

FÖRENKLAD ANSÖKAN VID NY YH, YRKESVUX ELLER TE4

En certifiering av teknikprogrammets fjärde år (TE4), yrkeshögskolan eller yrkesvux vid en redan certifierad utbildningsanordnare görs via en så kallad förenklad ansökan.

Regionen kan styrka sin ansökan med ett beviljande från Skolverket och/eller Myndigheten för yrkeshögskolan (MYH). Regionen kan också komplettera sin ansökan med ett brev undertecknat av den regionala styrgruppen, där det tydliggörs att ansökan uppfyller Teknikcolleges kriterier.

Vid granskning av vuxenutbildningar är utgångspunkten densamma som för utbildningar inom gymnasieskolan, det vill säga Teknikcolleges åtta kriterier. De kriterier som rör lärarlag, ämnesintegration och sammanhållna arbetsdagar tillämpas dock inte på samma sätt för utbildningar som riktar sig till vuxna.

Man bör alltid kontakta RTS kansli inför en ansökan. Vid en förenklad ansökan beslutar Industrirådets granskningskommitté och RTS kansli om ett granskningsbesök behöver genomföras eller inte.

Förenklad ansökan kan tillämpas för följande:

- Teknikprogrammets fjärde år/gymnasieingenjör/TE4
- Yrkeshögskoleutbildning
- Yrkesvuxutbildning

EN FÖRENKLAD ANSÖKAN SKA OMFATTA FÖLJANDE

- Undertecknat intyg av den regionala styrgruppen
- Antalet studerande på det som omfattas av ansökan
- En förteckning över de företag som tar emot studerande från utbildningen på apl/LIA
- Kontaktlista på programråd/styrgrupp som representerar ingående utbildning/profiler

För ansökan gällande YH ska även ansökningshandlingarna till Myndigheten för yrkeshögskolan (MYH) samt beviljandet att utföra utbildningen skickas med.

GRANSKNINGSBESÖK

Granskningsbesöken är en betydande del i processen när en region eller en utbildningsanordnare har ansökt om att bli Teknikcollegecertifierad.

Varje ansökan som avser en ny region, ny utbildningsanordnare, ny utbildning eller ny inriktning innefattar ett granskningsbesök. Vid ett sådant besök deltar en representant från RTS kansli samt två representanter från Industrirådets granskningskommitté för Teknikcollege (granskningskommittén). För att säkerställa kvaliteten återgranskas också redan certifierade regioner, läs mer om det i avsnittet "Efter granskningsbesöket".

REGIONALT GRANSKNINGSBESÖK

När RTS kansli har fått in en certifieringsansökan från en ny region börjar ett omfattande förberedelsearbete. Här ingår ett granskningsbesök, där representanterna från RTS kansli och granskningskommittén får möjlighet att träffa aktörerna i regionen som har för avsikt att arbeta med Teknikcollege.

Fokus under granskningen ligger på att få en tydlig bild av vilka styrkor regionen har och vilka utmaningar den står inför, samt att stödja prioriteringarna inför det kommande arbetet.

Granskningskommittén granskar inte varje enskild utbildningsanordnare utan gör ett eller flera nedslag.

DELTAGARE VID ETT REGIONALT GRANSKNINGSBESÖK

LOKALA STYRGRUPPS-
ORDFÖRANDE ELLER
ANDRA LÄMPLIGA
FÖRETRÄDARE FRÅN
LOKALA TEKNIKKOLLEGE

REKTORER/SKÖLCHEFER
FRÅN BERÖRDA
KOMMUNER

RELEVANTA POLITIKER
SOM ÄR BESLUTSMÄSSIGA
I FRÅGOR KOPPLADE TILL TEKNIK-
COLLEGES VERKSAMHET

ÖVRIGA RELEVANTA
PERSONER SOM ÄR
TÄNKTA ATT INGÅ I
SAMVERKAN

LOKALT GRANSKNINGSBESÖK

Vid ansökan om certifiering av ny utbildningsanordnare, ny utbildning eller ny inriktning genomförs ett lokalt granskningsbesök. Syftet är att träffa de aktörer som arbetar med Teknikcollege. I det här sammanhanget är företagsrepresentanterna nyckelpersoner. Granskningskommittén fokuserar på att skapa sig en tydlig bild av vilka styrkor och utmaningar som finns samt stödja prioriteringarna inför kommande arbete.

DELTAGARE VID ETT LOKALT GRANSKNINGSBESÖK

LOKAL STYRGRUPPSORDFÖRANDE

LOKAL STYRGRUPP

REKTOR/REKTORER

LÄRARE OCH ARBETSLAG

STUDERANDE

FÖRETAGSREPRESENTANTER SOM
SAMVERKAR MED UTBILDNINGEN

REPRESENTANT FRÅN
VUXENUTBILDNING OCH
UNIVERSITET, BEROENDE PÅ HUR
SAMVERKAN SER UT

POLITISK NIVÅ: KOMMUNSTYRELSENS
ORDFÖRANDE, UTBILDNINGSNÄMNDENS
ORDFÖRANDE, FÖRVALTNINGSCHEF
ELLER MOTSVARANDE

6.

EFTER GRANSKNINGSBESÖKET

PROTOKOLL

När granskningsbesöket är genomfört skrivs ett protokoll av granskningskommittén och RTS kansli som sedan skickas till regional processledare och den regionala/lokala styrgruppsordföranden. Protokollet ska även delges den regionala och den lokala styrgruppen, den aktuella kommunens kommunalråd, berörda nämnders ordföranden samt berörda förvaltningschefer. Det är den regionala processledaren som ansvarar för att protokollet skickas ut till samtliga som berörs.

Granskningsprotokollet utgår både från de skriftliga ansökningarna och från samtal och intryck från granskningsbesöket. Protokollet beskriver det samlade intrycket samt ger förslag på hur den regionala industrins kompetensförsörjning kan förbättras.

Om den sökande parten har frågor och funderingar angående protokollet kan ett telefonmöte med RTS kansli och granskningskommittén genomföras för att förtydliga om eventuella kompletteringar behövs. Det sker efter önskemål från den sökande parten.

SVAR PÅ PROTOKOLL OCH KOMPLETTERINGAR

RTS kansli skickar ut sitt protokoll inom en månad efter granskningsbesöket. Därefter har regionen tre månader på sig att skicka in kompletteringar, om inget annat angetts.

Kompletteringarna bör ingå i ett samlat dokument som kan utgöra stöd för såväl regionens framtida arbete som för granskningskommittén och RTS kansli. Den regionala styrgruppen ansvarar för att kompletteringar görs och skickas in i tid.

UPPSKOV

Om den regionala styrgruppen inte anser att de kan inkomma med kompletteringar till protokollet inom loppet av tre månader krävs en avstämning med RTS kansli och granskningskommittén. En ny tidsplan för återkoppling sätts och därefter beslutas om ett uppskov kan komma på fråga eller inte. Om uppskov ges är det den regionala styrgruppen som ansvarar för att kompletteringarna skickas till granskningskommittén.

Uppskov kan även lämnas om den regionala styrgruppen inte anser att man har möjlighet att skicka in ansöknings- eller återansökningshandlingar inom angiven tidsplan. Detta ska meddelas till RTS kansli i god tid innan förväntat datum för ansökan/återansökan.

BESLUT OM CERTIFIERING

Beslut om certifiering tas på RTS styrelsemöten, vilka genomförs fyra gånger per år. Certifieringsbesluten tas efter förordande av granskningskommittén.

En utbildningsanordnare som blivit certifierad ingår automatiskt i den tillhörande regionens tidsplan för granskning. Vid certifiering överlämnas ansvaret för kvalitetssäkring och utvecklingsarbete till den regionala styrgruppen, som ansvarar för att Teknikcolleges åtta kvalitetskriterier uppfylls.

CERTIFIERINGSCEREMONI

När utbildningsanordnaren har fått sitt certifieringsbesked ansvarar den regionala/lokala styrgruppen för att återkomma med förslag på datum för att fira certifieringen. Under certifieringsceremonin kommer lokala och regionala Teknikcollegecertifikat och flaggor att delas ut. RTS kansli ska informeras om de lokala Teknikcollege-namnen som formellt ges och som sedan ska stå på certifikaten. Varje ny utbildningsanordnare väljer sitt eget namn på Teknikcollege, vanligtvis Teknikcollege och sedan namnet på skolan, till exempel "Teknikcollege Årsta gymnasium".

AVCERTIFIERING

Om en redan certifierad region/utbildningsanordnare inte kompletterat det som krävs inom angivna tidsramar, trots upprepade uppskov, kan granskningskommittén besluta om avcertifiering i samråd med samverkande företag inom den aktuella Teknikcollegeregionen.

ÅTERGRANSKNING AV REDAN CERTIFIERAD REGION

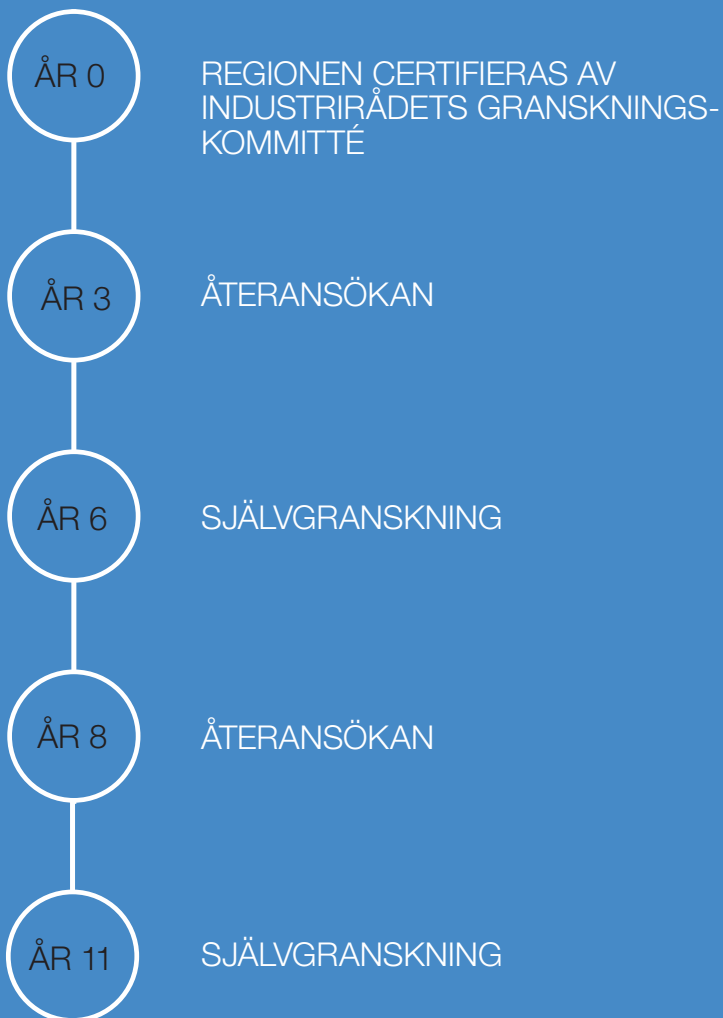
Tre år efter det att en region blivit certifierad ska en återansökan lämnas in. Därefter sker detta vart femte år. Vid återgranskning är det viktigt att regionen utvecklat det löpande arbetet med att leda och driva kvalitetsarbetet på ett sätt som är förenligt med Teknikcolleges kriterier.

För att granskningskommittén ska kunna bedöma utveckling ur ett regionalt perspektiv behöver arbetet omfatta samverkan med alla lokala Teknikcollege, både de ursprungliga och de som godkänts under certifieringsperiodens gång. Det är viktigt att det tydligt framgår att de olika lokala delarna förstärker helheten i ett regionalt Teknikcollege.

Grundförutsättningen för ett framgångsrikt Teknikcollege är att det finns en genomtänkt och förankrad organisation. En organisation som har mandat att styra mot uppsatta mål genom att prioritera och genomdriva handlingsplaner för utvecklingsarbetet.

Den regionala återansökan ska bland annat omfatta följande:

- Samverkansavtal för kommande certifieringsperiod
- En säkrad finansiering av processledaren för kommande certifieringsperiod (om inte detta framgår i samverkansavtalet)
- Verksamhetsmål för kommande certifieringsperiod
- Beskrivning av hur företagens kompetensbehov ser ut och hur de ska tillgodoses
- Regionens regionala och lokala rapporter från nationell rapportering

REGIONALT ÅTERGRANSKNINGSBESÖK

Inför en återcertifiering genomförs ett återgranskningsbesök. Det utgår från regionens ansökan och hänsyn tas till det utvecklingsarbete som skett sedan den föregående certifieringen och självgranskningsmötet. Syftet är att följa upp arbetet som görs i regionen, lyfta fram de aktiviteter som genomförs och stödja utvecklingsarbetet. Det är också ett tillfälle för lokala Teknikcollege att träffas och lära av varandra.

Det är viktigt att processen har gått framåt så att den totala kvalitetsnivån höjts. Vid återansökan granskar granskningskommittén inte varje enskild utbildningsanordnare utan gör ett eller flera nedslag.

Om regionen upplever att det finns särskilda behov av utvecklingsarbete hos en utbildning, som av olika skäl har svårt att uppnå kraven, ska det återges med en åtgärdsplan och en beskrivning av hur utvecklingsarbetet ska hanteras.

Vid ett återgranskningsbesök kan också representanter från ytterligare en eller två andra Teknikcollegeregioner delta. Det kan i första hand vara de regioner som står på tur att själva bli återcertifierade. På så sätt skapas möjligheter till erfarenhetsutbyte mellan olika regioner, samtidigt som legitimiteten för processen kring återcertifiering och återgranskning ökar.

Deltagare vid ett återgranskningsbesök:

- Regional styrgrupp
- Lokala styrgruppsordföranden eller andra lämpliga företrädare från lokala Teknikcollege
- Rektorer/skolchefer från berörda kommuner
- Relevanta politiker som är beslutsmässiga i frågor kopplade till Teknikcolleges verksamhet
- Övriga relevanta personer som ingår i samverkan

FÖRSLAG PÅ PROGRAM VID ETT REGIONALT ÅTERGRANSKNINGSBESÖK

Beräknad tidsåtgång är ca tre timmar.

1. INTRODUKTION

Presentation av den aktuella Teknikcollegeregionen. I presentationen kan man exempelvis ta upp de kommuner som ingår, befolkningsmängd, företagsstruktur, kompetensbehov, elevunderlag, utbildningsanordnare, utbildningar och lokala Teknikcollege. Syftet är att visa en samlad bild av regionen.

Presentationen görs av regional styrgruppsordförande och/eller regional processledare med eventuella efterföljande kommentarer och frågor från granskningskommittén.

2. TEKNIKCOLLEGES KVALITETSKRITERIER

Med fokus på kriterierna 1, 2, 3, 4 och 8 går man igenom arbetet med kriterierna och diskuterar hur regionen tycker att det går att arbeta med dem, vilka utmaningar och styrkor som finns och om det är något regionen önskar få stöd i. Man tar även upp regionens sätt att arbeta med identifierade utvecklingsområden.

Regional styrgruppsordförande och/eller regional processledare presenterar arbetet med kvalitetskriterierna, med eventuella efterföljande kommentarer och frågor från granskningskommittén.

Därefter flyttas fokus till de resterande kriterierna 5, 6 och 7. Även här går man igenom vilka utmaningar och styrkor som finns och ifall det önskas något extra stöd. Dessutom presenterar företrädare från varje lokalt Teknikcollege sitt arbete utifrån de tre återstående kriterierna.

3. EVENTUELLT STUDIEBESÖK

Om det finns tid i schemat kombineras granskningsbesöket med ett studiebesök på en plats som regionen gärna vill visa upp. Det kan vara en utbildningsanordnare, ett företag, en ny satsning eller något liknande.

SJÄLVGRANSKNINGSMÖTE

En viktig del i Teknikcolleges koncept är självgranskningsmötena arrangerade av RTS kansli. Under mötet samlas fyra regioner som befinner sig halvvägs in i sin certifieringsperiod för att utbyta erfarenheter och diskutera vidare utveckling.

På mötet medverkar regionala processledare och regional ordförande tillsammans med representanter från granskningskommittén och RTS kansli.

Självgranskningsmötena ger goda möjligheter till stöttning och rådgivning, liksom till självreflektion och ökad självinsikt.

UTBILDNINGAR SOM KAN CERTIFIERAS

Både gymnasieutbildningar och vuxenutbildningar kan certifieras och bli en del av Teknikcollege. Kriterierna skiljer sig dock lite åt.

Teknikcollege certifierar utbildningar som är av betydelse för den tekniska och industriella kompetensförsörjningen i regionen, samt för de branscher som granskningskommittén anser att man behöver främja. Alla utbildningar ska leva upp till kraven som ingår i Teknikcolleges åtta kriterier. Den regionala styrgruppen beslutar om utbildningen är relevant för kompetensförsörjningen i regionen.

GYMNASIALA UTBILDNINGAR

Gymnasieutbildningarna på nästa sida kan certifieras inom ramen för Teknikcollege. Notera att det inte är möjligt att en och samma utbildningsanordnare erbjuder både ett certifierat teknikprogram och ett icke-certifierat teknikprogram.

GYMNASIALA UTBILDNINGAR SOM KAN CERTIFIERAS

EL- OCH ENERGIPROGRAMMET

Automation

HANTVERKSPROGRAMMET

Finsnickeri

INDUSTRITEKNISKA PROGRAMMET

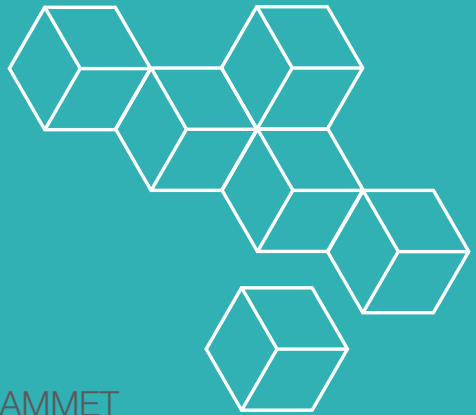
Driftsäkerhet och underhåll

Processteknik

Produkt och maskinteknik

Svetsteknik

NATURVETENSKAPSPROGRAMMET

Naturvetenskap

Naturvetenskap och samhälle

TEKNIKPROGRAMMET

Design och produktutveckling

Informations- och medieteknik

Produktionsteknik

Teknikvetenskap

Samhällsbyggande och miljö

NATURBRUKSPROGRAMMET

Yrkesutgång Skogsmaskinförare

Yrkesutgång Arbete med skogsmaskinservice

VUXENUTBILDNING

Inom Teknikcollege sker samverkan med vuxenutbildningar utifrån två perspektiv. De olika perspektiven utesluter inte varandra på något sätt.

I det första fallet handlar det om samverkan mellan olika partners. Det kan ske genom att representanter för till exempel högskolor, yrkeshögskolor och yrkesvux sitter med i Teknikcolleges regionala och lokala styrgrupper.

I det andra fallet handlar det om samverkan med utbildningar som certifierats och som ingår i Teknikcolleges utbud.

Båda perspektiven av samverkan är lika viktiga, men de har olika rollfördelning. I det första fallet är det representanterna och deras roll i utvecklingen av Teknikcollege som står i centrum. De bidrar med kunskap och kontaktnät för att förbättra kompetensförsörjningen inom regionen.

I det andra fallet är det utbildningen i sig som är det centrala. För att en utbildning ska kunna certifieras i det här fallet ska den bedömas relevant för kompetensförsörjningen inom de branscher som Industrirådet omfattar samt motsvara minst 40 veckors studier eller motsvarande. Det rör sig i första hand om yrkeshögskoleutbildningar och utbildningar inom yrkesvux.

Utbildningarna till höger kan certifieras inom ramen för Teknikcollege.

Följande utbildningar kan endast certifieras under särskilda omständigheter:

- El- och energiprogrammet: Dator- och kommunikationsteknik, Elteknik
- Fordons- och transportprogrammet: Lastbil och mobila maskiner, Personbil

A student in a blue shirt is working at a machine in a workshop. The background shows other students and equipment. The text is overlaid on a semi-transparent dark grey area.

TEKNIKPROGRAMMETS FJÄRDE ÅR/ GYMNASIEINGENJÖR/TE4

Design och produktutveckling

Informationsteknik

Produktionsteknik

Samhällsbyggande

YRKESVUXUTBILDNINGAR

Samtliga yrkesprogram som omfattas av Industrirådets branscher

YRKESHÖGSKOLEUTBILDNING (YH)

Program som omfattas av Industrirådets branscher

DIPLOM OCH INTYG

Särskilda diplom och intyg delas ut till de studerande som genomgått en certifierad utbildning. Nationella riktlinjer klargör vilka krav som ställs.

Det är ett krav att Teknikcollegecertifierade regioner och utbildningsanordnare utfärdar diplom respektive intyg till studerande som gått en certifierad utbildning. Den regionala styrgruppen ansvarar för en årlig uppföljning vad gäller antal tilldelade diplom och intyg.

Till betyget eller intyget bör man bifoga ett brev som förklarar Teknikcollege-konceptet, samt ett rekommendationsbrev och/eller referenser från apl-platsen.

De regionala och lokala styrgrupperna ansvarar för förankringen av diplom och intyg hos samverkande företag och kan göra regionala anpassningar vad gäller bilagan till diplom/intyget.

Industrirådet och styrelsen för RTS har beslutat om särskilda riktlinjer för diplom och intyg för studerande som påbörjar en utbildning certifierad inom Teknikcollege. Den regionala styrgruppen har dessutom möjlighet att fastställa ytterligare krav när det gäller att utfärda diplom och intyg.

Följande riktlinjer gäller för gymnasiala utbildningar:

- Studerande som har gymnasieexamen/yrkesexamen, samt grundläggande högskolebehörighet och som uppnått minst godkänt i kurser motsvarande lägst 2800 poäng, ska kunna få ett diplom där det står att hen på ett förtjänstfullt sätt genomgått en Teknikcollegecertifierad utbildning.
- Studerande som har gymnasieexamen/yrkesexamen, samt fått minst betyget godkänt i kurser motsvarande 2500 poäng, ska kunna få ett intyg där det framgår att de genomgått en Teknikcollegecertifierad utbildning.
- Studerande som saknar godkänd praktik och som gått en Teknikcollegecertifierad utbildning som enligt skolförordning omfattar apl, ska varken få diplom eller intyg.
- Vid avcertifiering av utbildning/utbildningsanordnare/region bör det officiella beskedet om avcertifiering ske vid ett datum efter terminens slut. För de studerande som går sista terminen innebär detta att de kan få ut diplom/intyg, under förutsättning att de klarat kraven som ställts.

Följande riktlinjer gäller för vuxenutbildningar:

- Studerande erhåller ett intyg för genomgången utbildning certifierad inom Teknikcollege.
- Den lokala styrgruppen ansvarar för vilka vuxenstuderande som tilldelas intyg.

7.

STYRGRUPPER – TEKNIKKOLLEGES NAV

Det är näringslivets behov av kompetensförsörjning som driver utvecklingsarbetet inom Teknikcollege. Det avspeglar sig i sammansättningen av de regionala och de lokala styrgrupperna. De fungerar som diskussions- och beslutsforum för samarbetet mellan utbildningsanordnare och företag.

REGIONAL STYRGRUPP

Den regionala styrgruppen håller samman all regional verksamhet inom ramen för Teknikcollege.

Det åligger den regionala styrgruppen att kvalitetssäkra både den regionala och den lokala Teknikcollegeverksamheten. Detta görs genom arbetssätt som medger fortlöpande utveckling och uppföljning. Den regionala styrgruppen ansvarar för samordning av verksamhetens utveckling. Styrgruppen ska främja regional samverkan inom Teknikcollege.

Arbetet i den regionala styrgruppen sker hela tiden med utgångspunkt i teknik- och industriföretagens kompetensförsörjningsbehov och i de analyser som görs av det behov som finns eller väntas uppstå.

ANSVAR SOMRÅDEN FÖR REGIONAL STYRGRUPP

- Årlig verksamhetsplanering
- Fastslagande, revision och uppföljning av regionala utvecklingsmål
- Kvalitetssäkring av regionens aktiviteter inom ramen för Teknikcollege
- Ansökningar, certifieringar och utbildningsutbud inom Teknikcollege
- Gemensam kommunikation och marknadsföring
- Nationell rapportering till RTS
- Rapportering till Teknikcolleges intressenter
- Framställan av underlag inför regional självgranskning
- Regional ansökan till granskningskommittén när det är dags för regional återgranskning
- Säkerställande av Teknikcolleges finansiering enligt riktlinjerna
- Säkerställande av att den regionala och de lokala styrgrupperna aktivt arbetar med att uppfylla Teknikcolleges åtta kriterier
- Delegering, men också stöd, till lokala styrgrupper
- Enkäter och kvalitetsuppföljningar
- Uppdatering om arbetet i lokala styrgrupper och information till lokala styrgrupper om arbetet på regional nivå
- Påverkansarbete gentemot lokala och regionala politiker
- Behovsanalys
- Tydlig handlingsplan
- Arbetsleda den regionala processledaren

DEN REGIONALA STYRGRUPPENS SAMMANSÄTTNING

Teknikcollege är till för att tillgodose företagets kompetensbehov. Därför är det viktigt att det är teknik- och industriföretagens behov som styr arbetet. Näringslivet ska därför vara i majoritet i den regionala styrgruppen och styrgruppsordföranden ska vara en näringslivsrepresentant. Granskningskommittén rekommenderar dessutom att regional ordförande tillhör någon av Industrirådets branscher. Ordförandena i regionens olika lokala styrgrupper ska också ingå. Det rekommenderas att näringslivsrepresentanterna har ledningsfunktioner samt har personliga ersättare, så att näringslivets majoritet vid gruppens möten alltid säkras.

I den regionala styrgruppen ska det också finnas representanter från skolledningen i de kommuner som är berörda, så att de får en inblick i och förståelse för Teknikcolleges verksamhet och därigenom möjlighet att stötta arbetet på bästa sätt.

I styrgruppen bör det också ingå representanter för andra aktörer med insikt i arbetsmarknad och kompetensbehov: arbetsgivarorganisationerna och fackförbunden inom Industrirådet. Även Arbetsförmedlingen, regional kompetensplattform samt närliggande högskolor har sin plats i styrgruppen, samtliga på adjungerade platser.

För att främja utvecklingsarbetet bör styrgruppens deltagare ha förankrat sina mandat i den egna organisationen.

FÖRSLAG TILL DAGORDNING

Den regionala styrgruppen ska sammanträda minst fyra gånger om året. Några punkter på dagordningen bör vara återkommande. De hittas på nästa sida.

Dagordningen ska spegla den regionala styrgruppens ansvarsområden. Fler exempel finns på Tc-portalen. Utöver styrgruppsmöten genomförs årligen ett antal event dit styrgruppens medlemmar bjuds in och förväntas delta.

FÖRSLAG PÅ ÅTERKOMMANDE PUNKTER VID ETT STYRGRUPPSMÖTE

- ✓ Självskattning utifrån Teknikcolleges åtta kriterier enligt en dokumenterad arbetsprocess
- ✓ Kvalitetsarbete, uppföljning (se kvalitetskriterium 8)
- ✓ Framtids- och utvecklingsfrågor
- ✓ Rapporter från lokala styrgrupper och övriga intressenter
- ✓ Årsplanering

LOKAL STYRGRUPP

Den lokala styrgruppen arbetar mer operativt än den regionala, även om många av de båda gruppernas uppgifter påminner om varandra.

En av den lokala styrgruppens främsta uppgifter är att förankra Teknikcolleges riktlinjer på lokal nivå. Styrgruppen ska se till att den lokala utbildningsverksamheten utvecklas och har ett tydligt inslag av det lokala näringslivets behov. Gruppen har också som uppgift att se till att utbildningarnas kvalitet ständigt utvecklas och att utbildningarna attraherar tillräckligt många elever. Flera av ansvarsområdena är desamma som för den regionala styrgruppen, fast på lokal nivå.

ANSVARsomRÅDEN FÖR LOKAL STYRGRUPP

- Årlig verksamhetsplanering
- Fastslagande, revision och uppföljning av regionala utvecklingsmål
- Säkerställa att utbildningsanordnaren uppfyller Teknikcolleges åtta kriterier
- Kvalitetssäkring av lokala aktiviteter inom ramen för Teknikcollege
- Samordning och utveckling av den lokala utbildningsverksamheten genom exempelvis handledarutbildning och kommunikation
- Marknadsföring av utbildningarna
- Stimulering av teknikintresset hos barn och unga från tidig ålder
- Sammanställning av enkäter
- Tydlig handlingsplan
- Information till Teknikcolleges intressenter
- Koordination av lokal samverkan mellan utbildningsanordnare och företag
- Nationell rapportering till RTS
- Inventering av framtida kompetensförsörjningsbehov och relaterade utbildningar
- Inventering av maskiner och övrig utrustning hos utbildningsanordnare
- Diplom och intyg till studerande som genomgått en Teknikcollege-certifierad utbildning, om inte den regionala styrgruppen ansvarar för detta

DEN LOKALA STYRGRUPPENS SAMMANSÄTTNING

Precis som i den regionala styrgruppen ska näringslivet vara i majoritet i den lokala styrgruppen. Ordföranden i den lokala styrgruppen ska vara en lokal näringslivsrepresentant. Granskningskommittén rekommenderar dessutom att ordföranden tillhör någon av Industrirådets branscher. Näringslivets representanter bör även här ha personliga ersättare, så att näringslivets majoritet vid gruppens möten alltid säkras.

Skolledare från certifierade utbildningsanordnare ska också finnas representerade. På så vis främjar man kommunikationen mellan skolor och företag.

För att främja utvecklingsarbetet bör styrgruppens deltagare ha förankrat sina mandat i den egna organisationen.

I den lokala styrgruppen bör det också ingå representanter från fackförbund inom Industrirådet, Arbetsförmedlingen, regional kompetensplattform, närliggande regionala högskolor, samt kommunens/kommunernas näringslivsenheter och näringslivsbolag, samtliga på adjungerade platser.

Vissa punkter är återkommande på den lokala styrgruppens möten:

Självskattning utifrån Teknikcolleges åtta kriterier enligt en dokumenterad arbetsprocess

Uppföljning av handlingsplan och aktiviteter

Rapporter

ORDFÖRANDE I EN STYRGRUPP

Som ordförande i en styrgrupp, regional eller lokal, är man ambassadör för Teknikcollege. Ordföranden ska alltid vara en representant från näringslivet.

Eftersom det är företagens kompetensbehov som styr utvecklingsarbetet inom Teknikcollege ska ordföranden alltid vara en näringslivsrepresentant. Ordföranden har som uppgift att leda styrgruppens möten och fördela det arbete som utförs mellan mötena. Som ordförande tar man också kontakt med företag och politiker och arbetar med attitydpåverkan. Hen har också till uppgift rekrytera nya företag till den egna styrgruppen.

REGIONAL STYRGRUPPSORDFÖRANDE

Mycket av ordförandens arbete sker i nära samarbete med den regionala processledaren. Många av de aktiviteter som är kopplade till ordförandens ansvarsområden kan beredas av, alternativt genomföras med stöd av, den regionala processledaren. Som ordförande kan man också ta hjälp av styrgruppens representanter eller särskilt utsedda arbetsgrupper.

EN REGIONAL ORDFÖRANDE HAR TILL UPPGIFT ATT:

- ✓ Se till att den regionala styrgruppen håller regelbundna möten och planerar dessa
- ✓ Leda regionala styrgruppsmöten
- ✓ Driva utveckling i den regionala styrgruppen
- ✓ Sprida konceptet Teknikcollege via andra nätverk
- ✓ Säkerställa att både den regionala och de lokala styrgrupperna aktivt arbetar med att uppfylla Teknikcolleges åtta kriterier
- ✓ Delta i sammankomster och aktiviteter påkallade av Riksföreningen Teknikcollege Sverige
- ✓ Besöka lokala Teknikcollege
- ✓ Stötta den regionala processledaren

EN LOKAL ORDFÖRANDE HAR TILL UPPGIFT ATT:

- ✓ Leda och driva det lokala arbetet, utifrån direktiv från regional ordförande
- ✓ Se till att lokala handlings- och årsplaner upprättas och följs
- ✓ Leda och driva de lokala styrgruppsmötena
- ✓ Säkerställa att den lokala styrgruppen aktivt arbetar med att uppfylla Teknikcolleges åtta kriterier
- ✓ Se till att arbetsgrupper tillsätts och avvecklas efter behov
- ✓ Vara budbärare mellan den lokala och den regionala nivån
- ✓ Initiera lokala event
- ✓ Se till att de mål och riktlinjer som beslutats av regional styrgrupp implementeras lokalt

Den lokala ordföranden är dessutom representant i den regionala styrgruppen.

LEDAMOT I EN STYRGRUPP

Nätverkande och möjligheter att påverka – det finns stora fördelar med att vara ledamot.

Som ledamot i en styrgrupp, regional eller lokal, har man stora möjligheter att vara med och påverka de utbildningar som ges hos de Teknikcollegecertifierade skolorna i den egna regionen. På så vis bidrar man själv till att förbättra teknik- och industriföretagens kompetensförsörjning på både kort och lång sikt.

Som styrgruppsledamot blir man även del av ett nätverk där mångsidig kompetens finns samlad – från företagare och fackföreningsrepresentanter till kommunala tjänstemän och utbildningsanordnare. Ett nätverk som man som ledamot kan ha god nytta av även i andra sammanhang.

SOM LEDAMOT FÖRVÄNTAS MAN:

FÖRANKRA SITT
MANDAT I DEN EGNA
ORGANISATIONEN

VARA INFÖRSTÅDD MED VAD
TEKNIKCOLLEGE OCH DE
ÅTTA KVALITETSKRITERIERNA
INNEBÄR

LÄSA IN SIG PÅ
HANDLINGAR INFÖR
STYRGRUPPSMÖTEN

VARA AMBASSADÖR FÖR
TEKNIKCOLLEGE

PROCESSLEDARE

Den regionala processledaren har det övergripande operativa ansvaret för verksamheten i sin region och arbetar med utvecklingen av Teknikcollege.

Processledaren arbetar på uppdrag av den regionala styrgruppen och arbetar operativt med både utveckling och förvaltning av Teknikcollege. Processledaren är också kontaktperson gentemot Riksföreningen Teknikcollege Sverige och dess kansli, liksom gentemot andra regioner inom Teknikcollege och aktörer i den egna regionen som är betydelsefulla för Teknikcolleges arbete. Processledarens roll kan variera något utifrån de regionala förutsättningarna, men vissa arbetsuppgifter ligger alltid på processledarens bord.

Inom vissa regioner finns även särskilda processledare på det lokala planet. Det kan exempelvis vara en rektor på en skola eller en person med någon form av samordningstjänst. Den personen kan då ta över en del av processledarens lokala uppgifter, dock inte utan stöd från den regionala processledaren.

PROCESSLEDARENS ROLL

- Stödja företagsengagemang och samverkan inom regionen
- Initiera, samordna och arbeta operativt med utveckling av verksamheten inom Teknikcollege
- Arbeta operativt med marknadsföring och påverkan
- Administrera den regionala dokumentationen
- Representera Teknikcollege i relevanta nätverk
- Administrera och distribuera enkäter
- Samordna och dokumentera regionala styrgruppsmöten
- Vara kontaktperson gentemot RTS kansli
- Vara kontaktperson gentemot andra Teknikcollegeregioner och relevanta aktörer i den egna regionen
- Samordna kartläggning av kompetensbehoven i regionen
- Bistå i lokala och regionala ansöknings- och granskningsprocesser
- Stödja lokala Teknikcollege
- Ansvara för regional budget
- Sköta omvärldsbevakningen
- Samverka med regionala och lokala ordföranden för att rekrytera rätt representanter till styrgrupperna

8.

FÖRETAGENS ROLL

Genom Teknikcollege får företagen direktkontakt med morgondagens medarbetare redan idag. På så vis sparas både tid och pengar.

Tack vare att de nya medarbetarna har med sig rätt och relevant utbildning från början kan en ofta lång och komplicerad rekryteringsprocess undvikas. Genom praktik, studiebesök och andra aktiviteter får företagen dessutom personlig kontakt med potentiella medarbetare redan under utbildningstiden.

För att utbildningarna inom Teknikcollege ska kunna hålla sin höga och ständigt uppdaterade nivå krävs engagemang och samarbete från de lokala företagen.

Genom att engagera sig i Teknikcollege får man som företagare möjlighet att påverka de Teknikcollege-certifierade utbildningarna så att de motsvarar framtida behov av kompetens. Man får dessutom tillgång till ett värdefullt nätverk där bland annat andra företagare och utbildningsanordnare runt om i landet ingår.

Olika företag har olika förutsättningar för att engagera sig. Därför finns det också många olika sätt att samverka på. Varje företag bidrar på det sätt som passar den egna organisationen bäst.

AVSIKTSFÖRKLARING

För att ett företag ska kunna bli samverkanspartner till Teknikcollege måste de båda parterna teckna en avsiktsförklaring. Där tar företaget upp vad man önskar bidra med. Det kan till exempel röra sig om att:

- Tillhandahålla praktikplatser för studerande inom Teknikcollege
- Delta i handledarutbildningar
- Låna ut lokaler
- Bjuda in till studiebesök

Tillsammans med Teknikcollege åtar sig företaget också att utveckla och marknadsföra Teknikcollege i samråd med andra samverkansföretag. De båda parterna ska också driva relevanta utbildningsfrågor för branschernas kompetensförsörjning och erbjuda kostnadsfri handledarutbildning.

SAMVERKANSFORMER

Engagemanget inom Teknikcollege skräddarsys utifrån företagets storlek och resurser – därför kan alla vara med.

Ett företag kan till exempel delta genom att ta emot och arrangera studiebesök eller hålla föreläsningar ute på de certifierade skolorna i den egna kommunen eller regionen. Ett annat företag kanske förser de studerande med verklighetsbaserade övningar och problem att lösa. Företag kan också engagera sig genom att sitta med i regionala och lokala styrgrupper eller genom att erbjuda praktikplatser och sommarjobb till de studerande. Ett annat sätt att engagera sig på är att på olika sätt vara delaktig i de studerandes gymnasiearbeten eller att låna ut lokaler vid behov.

Genom att erbjuda praoplatser för yngre elever kan företag på ett tidigt stadium väcka elevers intresse och skapa förståelse för vad industrin innebär och vilka yrken som finns.

9.

UTBILDNINGSANORDNARNAS ROLL

Rektorer, lärare och studerande – alla bär sin del av ansvaret för att en utbildning inom Teknikcollege håller så hög kvalitet som möjligt och för att eleven får ut maximalt av sin lärotid.

Teknikcollege är en samverkansform i ständig utveckling. Det gäller därför för både rektorer och lärare att hålla sig uppdaterade och själva arbeta aktivt med Teknikkoncept för att eleverna ska få ut så mycket av sin studietid.

REKTOR INOM TEKNIKCOLLEGE

Som rektor för en Teknikcollege-certifierad utbildning är man ytterst ansvarig för att förankra Teknikcollege som koncept på sin skola och synliggöra de mervärden som samverkan med näringslivet skapar. Detta sker bland annat genom återkommande lokala självskattningar och genom regelbunden revidering av den lokala handlingsplan som ska finnas på skolan. Därför är man som rektor även ytterst ansvarig för lärarnas kompetensutveckling inom ramen för Teknikcollege och ska också se till att personalen i de olika arbetslagen ges utrymme att utveckla samverkan inom Teknikcollege.

Som rektor ansvarar man för att Teknikcolleges åtta kvalitetskriterier efterlevs i utbildningarna på skolan. Man har också ansvaret för att de studerande får regelbunden kontakt med näringslivet. Det är även rektorn som är ytterst ansvarig att lyfta frågor vad gäller kursutbud kopplat till Teknikcolleges diplom och intyg.

Rektorn ska hålla sig väl informerad om vad som är på gång på lokal, regional eller nationell nivå och ansvarar för att beslut som fattas på de olika nivåerna genomförs. Det är också rektorn som sköter den nationella rapporteringen och som registrerar utbildningens samverkansföretag på Tc-portalen.

Rektorn representerar också sin skola i den lokala styrgruppen, såvida rektorn inte delegerar det ansvaret till en kontaktperson för skolan. Som rektor kan man i vissa fall också ha rollen som processledare på det lokala planet.

LÄRARE INOM TEKNIKKOLLEGE

Som lärare på en Teknikcollegecertifierad utbildning förväntas man ha god kunskap om Teknikcollege och kunna förklara för de studerande hur kopplingen mellan industrins kompetensbehov, Teknikcolleges kriterier och undervisningen ser ut och vad den innebär.

Lärare har till uppgift att integrera Teknikcollegekonceptet i den ordinarie undervisningen och ansvarar för att hålla sig uppdaterad i sina egna ämnen. Som lärare är man också ansvarig för att koppla undervisningen till de olika samverkansföretagen genom att aktivt bjuda in företagsrepresentanter för att ge gästföreläsningar, ordna studiebesök med mera.

STUDERANDE INOM TEKNIKCOLLEGE

Som studerande inom Teknikcollege är man garanterad en kvalitativ utbildning i en inspirerande lärmiljö. Tack vare samarbetet med näringslivet är den studerande anställningsbar direkt efter gymnasiet, men får också en bred och stabil grund att stå på för högre studier.

Som studerande är man även ambassadör för sin utbildning, sin skola och för Teknikcollege. För de elever som är särskilt intresserade av att inspirera andra unga i deras kommande studieval finns en speciell ambassadörsutbildning att gå.

Man förväntas också ha en nära och tät kontakt med den egna skolans samverkansföretag, liksom att delta i Teknikcolleges olika lokala och regionala event.

Som studerande ska man också få möjlighet att varje läsår diskutera Teknikcolleges olika kvalitetskriterier.

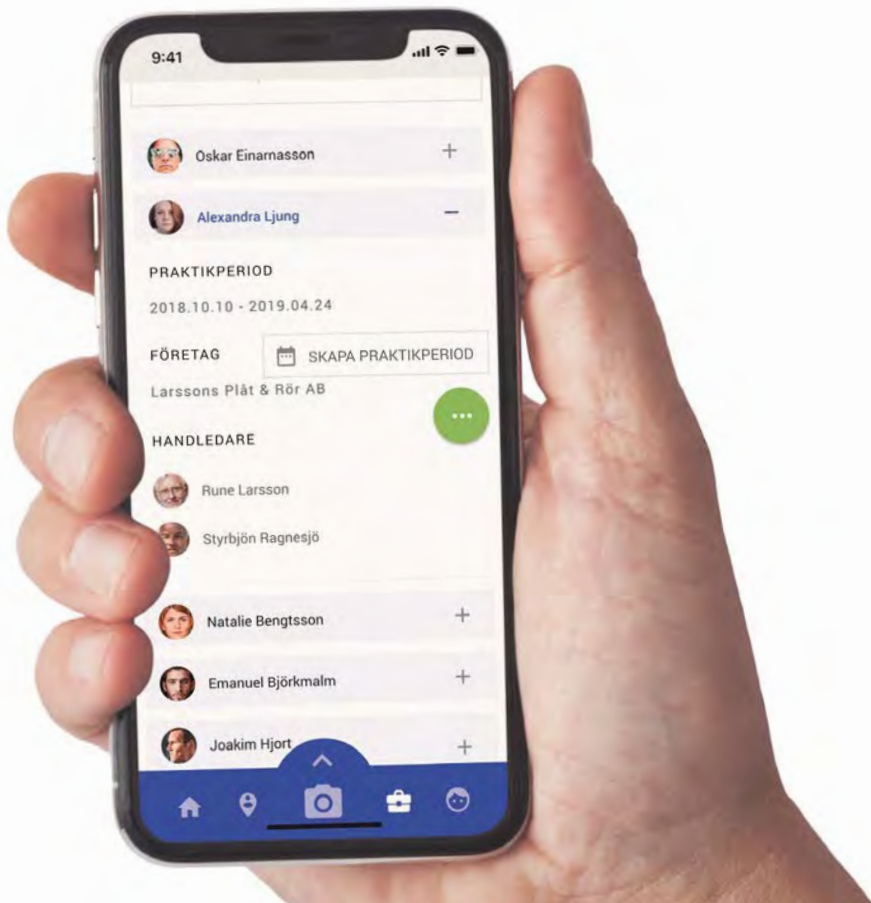

DET ARBETSPLATSFÖRLAGDA LÄRANDET/LÄRANDE I ARBETE

Inom Teknikcollege förekommer två typer av praktik: arbetsplatsförlagt lärande (apl) och lärande i arbete (LIA). Praktiken är avgörande för att en utbildning ska få den kvalitet det djup och den verklighetsförankring som leder till att eleverna blir anställningsbara.

Under praktiken får den studerande använda kunskaper från skolan i skarpt läge bli en del av yrkesgemenskap och börja forma sin egen yrkesidentitet. Inom Teknikcollege är ambitionen att göra praktiken så givande som möjligt för den studerande. Därför läggs stor vikt vid handledaren och dennes roll. Det är handledaren som ska se till att den studerande får möjlighet att prova olika arbetsmoment och studerande som befinner sig i slutet av sin utbildning får fördjupa sig inom valt yrkesområde.

Teknikcollege erbjuder därför en särskild handledarutbildning. Handledaren bjuds också in till handledarträffar, ibland med eleverna närvarande, där det finns möjlighet att utbyta erfarenheter och förbereda sig. Om handledaren inte har möjlighet att komma till skolan kan läraren besöka arbetsplatsen tillsammans med eleven och då gå igenom vad handledaren behöver veta.

TEKNIKCOLLEGES DIGITALA APL-STÖD

Teknikcollege har tagit fram ett digitalt apl-stöd som kvalitetssäkrar och underlättar dokumentation och kommunikation mellan lärare, elev och handledare under apl-perioden.

Genom det digitala apl-stödet kan eleven i text och bild enkelt dokumentera vad hen gör på arbetsplatsen utifrån lärandemålen, något som handledaren därefter kan komplettera och kommentera. Genom pushnotiser får sedan elevens lärare reda på när eleven gjort ett nytt inlägg och kan snabbt ge feedback.

Utbildningar i hur man använder det digitala apl-stödet ges kontinuerligt. Vi utbildar också handledare enligt Teknikcolleges modell för kvalitetssäkrad apl.

Genom det digitala apl-stödet kan eleven i text och bild enkelt dokumentera vad hen gör på arbetsplatsen utifrån lärandemålen, något som handledaren därefter kan komplettera och kommentera. Genom pushnotiser får sedan elevens lärare reda på när eleven gjort ett nytt inlägg och kan snabbt ge feedback.

Utbildningar i hur man använder det digitala apl-stödet ges kontinuerligt.

TEKNIKCOLLEGES MODELL FÖR INNOVATION OCH ENTREPRENÖRSKAP

Från idé till färdig produkt på marknaden – innovation och entreprenörskap är tätt sammanlänkade och utgör en viktig del av utbildningen inom Teknikcollegekonceptet.

I Teknikcolleges kriterier utgör bland annat kreativitet, ämnesintegrering, företagens medverkan i utbildningen, sociala förmågor och innovation viktiga byggstenar. För regioner, skolor och utbildningar underlättar det att ha ett systematiskt och beprövat arbetssätt som tydligt inkluderar företagen, har nationell förankring samt ger möjligheter till erfarenhetsutbyte mellan lokala och regionala Teknikcollege.

Teknikcollege har utvecklat en modell för ett sådant arbetssätt och tagit fram en handledning och fördjupningsmaterial i innovationsprocessen och kreativa processer. Materialet är tänkt att fungera som ett stöd för lokala och regionala Teknikcollege som vill utveckla ett eget arbetssätt utifrån modellen.

TEKNIKCOLLEGES MODELL FÖR
INNOVATION OCH ENTREPRENÖRSKAP
HITTAR DU PÅ:

WWW.TCPORTALEN.SE

BLIXTLÅSET

Svenska gymnasiemästerskapen för innovatörer – så brukar Blixtlåset beskrivas. Så står också innovation, kreativitet och entreprenörsanda i centrum när eleverna får använda sina kunskaper och tänka nytt. Blixtlåset är både en utbildning och en tävling som drivs av den ideella föreningen med samma namn tillsammans med Teknikcollege, svenska industriföretag och ett antal gymnasieskolor.

Eleverna ska under avsatt lektionstid arbeta med att själva komma på en innovation, för att i slutändan arbeta fram en prototyp eller fungerande modell/produkt. Eleverna tävlar sedan med sin prototyp vid en av de regionfinaler som arrangeras runt om i landet. Där får eleverna visa sin prototyp på en mäsas och presentera sin idé inför en jury. Juryn bedömer både produkt/modell/prototyp och presentation utifrån ett antal nationellt beslutade kriterier. Varje region har sedan ett antal förutbestämda platser till Sverigefinalen.

Tävlingsmomentet ger eleverna extra motivation, samtidigt som deras arbete blir en del av kursmålen för utbildningen och därigenom även betygsgrundande. För lärarna ger Blixtläset dessutom möjlighet till ämnesöverskridande samverkan och är ett bra tillfälle att involvera skolans samverkansföretag som kan komma med tips och råd till eleverna.

UNG FÖRETAGSAMHET

Ung Företagsamhet är en nationell utbildningsorganisation och förening som sedan 1980 ger unga möjlighet att utveckla sin företagsamhet och kreativitet genom utbildningen UF-företagande. Under UF-året får eleverna möjlighet att förverkliga en idé som de tror på och brinner för och uppleva ett företags hela livscykel genom att starta, driva och avveckla ett UF-företag.

UF-utbildningen är ämnesöverskridande och utvecklar elevernas förmåga att samarbeta, lösa problem, fatta beslut och ta ansvar.

Föreningen har regionala kontor över hela landet och tillhandahåller läromedel och en processutbildning i entreprenörskap och företagande. Den erbjuder även vidareutbildning för lärare. Genom att kombinera Blixtläset med UF-företagande och låta de båda koncepten löpa genom hela gymnasietiden kan elever inom Teknikcollege få en gedigen och unik utbildning inom innovation och entreprenörskap.

MER INFORMATION HITTAR DU PÅ:

WWW.UNGFORETAGSAMHET.SE

WWW.BLIXTLASET.SE

10.

ETT ÅR I RIKSFÖRENINGEN TEKNIKKOLLEGE SVERIGE

Riksföreningen Teknikcollege Sverige (RTS) är svensk industris samlade plattform för dagens och morgondagens kompetensförsörjning. Genom ett nära samarbete mellan företag och utbildningsanordnare utformas innehållet i utbildningarna för att det matcha företagens kompetensbehov.

Medlemmar i RTS är medlemsorganisationer inom Industrirådet som aktivt jobbar med Teknikcollege, samt Teknikcollegecertifierade regioner.

Styrelsen består av representanter från både Industrirådet och certifierade regioner. Föreningens verksamhet och ekonomiska redovisning granskas av två revisorer. Utöver ordinarie revisorer finns två revisorssuppleanter. Revisorerna representerar Industrirådet respektive certifierade regioner.

NATIONELL RAPPORTERING OCH ENKÄTER

Den nationella rapporteringen omfattar bland annat statistik, självskattningar och enkäter som ger en nulägesbild av Teknikcollege. Rapporten finns tillgänglig digitalt och beskriver verksamhetens status i relation till uppsatta mål och nyckeltal, både nationellt och regionalt. Resultatet utgör också ett beslutsunderlag för framtida prioriteringar och åtgärder inom Teknikcollege.

ÅRSMÖTE

Årsmötet är Riksföreningens högsta beslutande organ. Här tas beslut om medlemsavgifter, styrelsens sammansättning och liknande frågor. Årsmötet hålls enligt föreningens stadgar, som hittas i Tc-portalens dokumentbank.

FÖRENINGSMÖTE

Föreningsmöte arrangeras två gånger årligen med det första föreningsmötet under våren och det andra i samband med Rikskonferensen under hösten. Då träffas regionala processledare och ordförande från certifierade regioner, RTS styrelse samt granskningskommittén för erfarenhetsutbyte och utvecklingsarbete inom konceptet.

RIKSKONFERENS

Varje år arrangeras Teknikcolleges rikskonferens. Konferensen är en viktig inspirationskälla och mötesplats för alla som arbetar med Teknikcollege runt om i Sverige. Förutom att träffa kollegor från hela landet innehåller mötet ofta seminarier, föreläsningar, workshops och inspirerande berättelser kring olika initiativ från verksamheten. Här samlas lärare, skollidare, företagare och beslutsfattare tillsammans med personer som är intresserade av att få veta mer om vad Teknikcollege innebär.

INDUSTRIRÅDETS GRANSKNINGSKOMMITTÉ FÖR TEKNIKCOLLEGE

Granskningskommittén består av experter inom utbildning och kompetensförsörjning från Industrirådets medlemsorganisationer, samt granskningsansvarig och vd från RTS kansli. Granskningskommittén processar och ger underlag för certifieringsbeslut till RTS styrelse.

INDUSTRIRÅDETS ARBETSGRUPP FÖR KOMPETENSFÖRSÖRJNING (IRAK)

Arbetsgruppen består av en representation av experter inom utbildning och kompetensförsörjning från Industrirådets medlemsorganisationer. Gruppen bedriver utvecklings- och påverkansarbete inom kompetensförsörjningsområdet där Teknikcollege är en betydelsefull del.

RIKSFÖRENINGEN TEKNIKCOLLEGE SVERIGES STYRELSE

Styrelsen ansvarar för föreningens organisation och förvaltning. Styrelsen är sammanhållande för den ideella verksamheten inom Teknikcollege och verkar för kontinuerlig utveckling av konceptet. Styrelsen fattar beslut om certifiering av lokala och regionala Teknikcollege.

11.

INTRANÄTET TC-PORTALEN

Intranät och digital verktygslåda i ett – Tc-portalen är ett outhärligt hjälpmedel för alla som är verksamma inom Teknikcollege.

Tc-portalen är en intern hemsida för alla som är aktiva i en regional eller lokal styrgrupp, arbetar hos någon av de certifierade utbildningsanordnarna, är ett samverkande industri- eller teknikföretag eller ska genomföra Teknikcolleges handledarutbildning.

Tc-portalen är Teknikcolleges intranät och digitala verktygslåda. Här finns bland annat idébank, bildbank, marknadsföringstips, grafiska riktlinjer och mallar, kalender, dokumentation samt checklistor och manualer som stöd i verksamheten.

En viktig del av Tc-portalen är sidans forum. Här når användarna snabbt ut till kollegor runt om i landet för att ställa frågor, tipsa eller berätta vad som händer eller hur gemensamma utmaningar hanterats. Här finns också instruktioner och mallar för till exempel självskattning, rapportering och samarbeten. I portalen finns även handledning till olika utbildningar som kan genomföras på egen hand, till exempel ambassadörsutbildning eller företagsrekrytering, samt Teknikcolleges digitalt baserade handledarutbildning för alla som arbetar med elever i praktik.

Tc-portalen är också navet för rapportering och måluppföljning inom Teknikcollege. Här sammanställs och presenteras verksamhetsberättelser, rapporter och statistik från alla Teknikcollege runt om i landet. Här finns även länkar till Teknikcolleges enkäter för att mäta kundnöjdhet, samt resultaten från dessa.

WWW.TCPORTALEN.SE

Det är enkelt att registrera sig som ny användare och tar cirka två minuter

12.

PÅVERKAN OCH MARKNADSFÖRING

Avgörande för svensk industris framtid att tillräckligt många vill gå industrirelevanta utbildningar. Därför är det viktigt att öka teknik- och industriintresset bland unga och nå ut med Teknikcolleges budskap till politiska beslutsfattare.

Arbetet med att öka intresset och förståelsen för näringslivets kompetensbehov behöver ske på flera plan. Dels handlar det om ett långsiktigt och strukturerat arbete bland barn och unga, där särskild vikt läggs vid att fånga upp unga tjejer, en grupp som fortfarande är underrepresenterad inom industrin. Dels handlar det om att påverka lokala och regionala politiker för att få gehör och stöd för olika satsningar, ett arbete som också behöver en tydlig struktur för att vara framgångsrikt.

DEN RÖDA TEKNIKTRÅDEN

Det är en central uppgift för Teknikcollege att öka attraktionskraften och efterfrågan på de industrirelevanta utbildningarna. Utmaningen är inte ny utan något som stått på regionernas agenda ända sedan starten. Runt om i landet genomförs årligen mängder av insatser och ett antal regioner har utvecklat en framgångsrik struktur för det här arbetet. Just struktur är viktigt eftersom punktinsatser, som saknar långsiktighet och inte heller utvärderas, förblir just punktinsatser. Oavsett hur bra aktiviteterna är i sig.

Den struktur som med åren utvecklats inom Teknikcollege kallas "Den röda tekniktråden för ökad attraktionskraft". Kort sammanfattat innebär den en rad olika insatser i rätt tid och mot rätt målgrupp. Aktiviteterna i Den röda tekniktråden sträcker sig från förskola till högskola.

Det viktigaste i arbetet med att skapa en bra struktur är att arbeta långsiktigt och ihärdigt. Den röda tekniktråden skapar förutsättningar för ett breddat rekryteringsunderlag, bland annat genom aktiviteter som underlättar för industrins underrepresenterade målgrupper att känna sig inkluderade. Att nå ut till unga tjejer är en central utmaning för Den röda tekniktråden.

Målet är att varje region ska ha utvecklat sin egen röda tråd, väl förankrad inom regionen. Relevanta aktörer ska ha knutits till de olika insatserna och ekonomiska och personella resurser ska finnas för ett långsiktigt arbete med att väcka, stärka och bibehålla intresset för de industrirelevanta utbildningarna.

DET FULLSTÄNDIGA MATERIALET OM
DEN RÖDA TEKNIKTRÅDEN HITTAR DU HÄR:
TEKNIKKOLLEGE.SE/TEKNIKTRADEN

POLITISKA BESLUT

Det är viktigt att det finns en samsyn hos näringsliv, skola och offentliga aktörer för att säkra en hållbar struktur för tidiga åtgärder vad gäller kompetensförsörjningen. Det behövs politiska beslut och långsiktig finansiering. Den politiska sfären är därför en central målgrupp för alla Teknikcollege.

Teknikcollege för samman näringsliv, utbildningsanordnare, kommuner och studerande och är en beprövad och framgångsrik plattform för samarbete. Vinsterna är många och har stor betydelse för lokal kompetensförsörjning och tillväxt. Rätt utbildad arbetskraft kommer ut på arbetsmarknaden, nära relationer mellan företag och skola skapar korta rekryteringsvägar och fler unga väljer att stanna i hemkommunen. Genom att lyfta fram dessa gemensamma nyttor för offentliga tjänstemän, till exempel utbildnings- och näringslivsansvariga, samt berörda politiker skapas förutsättningar för långsiktigt hållbara strukturer.

På nationell nivå utförs det politiska påverkansarbetet av RTS kansli och Industrirådets arbetsgrupp för kompetensförsörjning. Det är viktigt att motsvarande påverkansarbete utförs i varje regional och lokal styrgrupp.

CHECKLISTA FÖR POLITISKT PÅVERKANSARBETE I KOMMUN OCH REGION

TÄNK LOKALT

Alla regioner och kommuner fungerar olika. Tänk igenom hur målgruppen ser ut för påverkansarbetet och anpassa metod och budskap efter de förutsättningar som finns.

TJÄNSTEMANNANIVÅ FÖRST

Börja alltid med att kontakta tjänstemän eller förvaltningschefer. Många gånger har politikerna delegerat besluten till tjänstemännen. När en fråga måste bearbetas politiskt är det aktuellt att vända sig till politikerna.

HITTA RÄTT POLITIKER

Identifiera vem som är ordförande i de nämnder och styrelser som behöver kontaktas. De som leder frågan har oftare mandat och tid att sätta sig in i ärendet och föra upp det på den politiska agendan.

FÖRSTÅ BUDGETPROCESSEN

Ta reda på hur den lokala budgetprocessen ser ut, hur budgetbeslut fattas och vad som krävs för att förändra liggande budget. Ta reda på vilka viktiga datum det finns att förhålla sig till och hur det egna arbetet kan anpassas utifrån budgetprocessen.

KARTLÄGG KUNSKAP OCH ATTITYD

Regelbundna enkäter kan ge viktig information om tjänstemännens och politikernas kunskap och attityd i olika frågor, till exempel vad gäller kompetensförsörjning. Det ger insikt i nuläget och förståelse för deras situation. Erbjud lösningar på deras utmaningar.

LYFT FRAM FÖREBILDER

Det finns många framgångsrika exempel från andra kommuner att lyfta fram. Använd dem som goda referenser.

POLITIKER LÄSER LOKALPRESSEN

Lokalpressen har stort inflytande på lokala politiker. Använd media för att lyfta fram olika frågor genom att förse dem med exempelvis nyhetstips eller debattartiklar.

SOCIALA MEDIER BRA FÖR LOKAL OPINIONSBILDNING

Kommunicera regelbundet kring aktuella frågor i sociala medier. Se till att marknadsföra dem gentemot de viktigaste målgrupperna.

AKTIVERA NÄTVERKET INOM TEKNIKCOLLEGE

När flera aktörer står enade bakom en fråga är det lättare att få politiskt gehör. Om till exempel både skola och näringsliv gemensamt driver en fråga är det lättare att få genomslag. Utnyttja kraften i Teknikcollege samverkanstanke, den är värdefull.

GRAFISK PROFIL OCH KOMMUNIKATION

Det är viktigt att vårda och utveckla Teknikcolleges gemensamma varumärke på ett professionellt sätt. Riktlinjer, material och mallar för att arbeta korrekt med Teknikcolleges varumärke och grafiska profil finns i Tc-portalen. Här finns också Teknikcolleges nationella kommunikationsstrategi som beskriver prioriterade målgrupper, deras drivkrafter och rekommendationer kring kärnbudskap för respektive målgrupp.

Alla regioner har olika förutsättningar för sitt kommunikationsarbete, men verksamhetens övergripande strategi bör vara grunden även för regionala strategier och handlingsplaner.

13.

HANDBOKENS ORDLISTA

Apl - Arbetsplatsförlagt lärande (apl) är en central del av elevens utbildning och innebär att vissa delar av elevens lärande förläggs till en eller flera arbetsplatser.

Branschråd - Begrepp som ofta syftar på yrkesråd inom regional yrkesinriktad vuxenutbildning eller Programråd inom gymnasieskolan. Ett lokalt programråd inom gymnasieskolan kan vara gemensamt med motsvarande yrkesråd inom regionalt yrkesvux. Se även Programråd.

Enskild utbildningsanordnare - Är i svensk utbildningslagstiftning beteckningen för en utbildningsanordnare på högskole- och universitetsnivå och drivs av en annan aktör än staten.

Föreningsmöte - Föreningsmöte arrangeras två gånger årligen med det första föreningsmötet under våren och det andra i samband med Rikskonferensen under hösten. Då träffas regionala processledare och ordförande från certifierade regioner, RTS styrelse samt granskningskommittén för erfarenhetsutbyte och utvecklingsarbete inom konceptet.

Industrirådets granskningskommitté för Teknikcollege - Granskningskommittén har som uppgift att inför Teknikcolleges ägare fastställa att samtliga kriterier för Teknikcollege uppfylls. Granskningskommittén genomför lokala och regionala granskningar.

Huvudman - Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen. Här menas alltså den organisation, kommun eller myndighet som har ansvaret för en skola. Det offentliga skolväsendet har det allmänna som huvudman, medan fristående skolor har enskild som huvudman.

Industrirådet - Består av ledande företrädare för svenska arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer inom industrisektorn. Har som uppgift att följa och främja tillämpning av Industriavtalet.

IrAK - Industrirådets arbetsgrupp för kompetensförsörjning består av representation med experter inom utbildning och kompetensförsörjning från Industrirådets medlemsorganisationer. Gruppen bedriver utvecklings- och påverkansarbete inom kompetensförsörjningsområdet.

Kansli - Inom RTS finns det ett nationellt kansli. Regional processledare har en utsedd kontaktperson på kansliet. Kansliet arbetar på uppdrag av RTS medlemmar vilka är Teknikcollegeregionerna och Industrirådets medlemsorganisationer. Förvaltning, drift av gemensamma verktyg, föreningsmöten, rikskonferens och granskning och certifiering är några av kansliets uppdragsområden.

LIA - Lärande i Arbete (LIA) är den praktiska del av en YH-utbildning som är förlagd till en arbetsplats. Den studerande får direkt koppling mellan teori och praktik, liksom praktisk träning i ämnet.

Lokal del - Är ett uttryck som används lite olika. Ibland avser det en lokal utbildningsanordnare, ibland flera, ibland en lokal styrgrupp. För att undvika missförstånd undviker vi att hänvisa till "lokal del" i kommunikationen.

Lokal styrgrupp - Varje regionalt Teknikcollege är uppbyggt av flera lokala Teknikcollege, som består av närliggande utbildningssamordnare, företag samt en eller flera kommuner. Arbetet lokalt drivs av en lokal styrgrupp. Det finns en samordning och ett informationsflöde mellan den regionala styrgruppen och de lokala styrgrupperna. Styrgruppen leds av lokal ordförande som ska vara en företagsrepresentant. Agendan utgår från industrins kompetensbehov.

Lokalt granskningsbesök - Avser ett granskningsbesök hos lokalt Teknikcollege inför certifiering av ny utbildningsanordnare, utbildning eller ny inriktning.

Lokalt Teknikcollege - Består av en eller flera närliggande utbildningsanordnare, kommuner och företag. Drivs av en lokal styrgrupp som ansvarar för det lokalt förankrade kvalitetssäkringsarbetet. I styrgruppen ingår representanter från företag, utbildningsanordnare och kommuner.

Processledare - Har det övergripande operativa ansvaret för verksamheten i sin region och arbetar med utvecklingen av Teknikcollege. Processledaren arbetar på uppdrag av den regionala styrgruppen och arbetar operativt med både utveckling och förvaltning av Teknikcollege. Processledaren är också kontaktperson gentemot Riksföreningen Teknikcollege Sverige och dess kansli, liksom gentemot andra Teknikcollegeregioner och aktörer i den egna regionen som är betydelsefulla för Teknikcolleges arbete.

Programråd - ”För yrkesprogrammen i gymnasieskolan ska det finnas ett eller flera lokala programråd för samverkan mellan skola och arbetsliv.” Förordning (2012:402). Består ofta av rektor, företag, programansvarig, studerande från varje årskurs samt lärare från programmet. Rektor organiserar och leder programrådet i syfte att stärka samarbetet mellan gymnasieskolan och arbetslivet, för att yrkesutbildningarna bättre ska motsvara arbetslivets behov, till exempel genom gemensam planering av apl.

Regional styrgrupp - Bör spegla regionens branscher och företagsstruktur. Består av ledamöter med tydligt mandat från den egna organisationen/företaget. Kommunala beslutsfattare ska finnas i regional styrgrupp. Styrgruppen leds av regional ordförande som ska vara en företagsrepresentant. Agendan utgår från industrins kompetensbehov.

Regionalt granskningsbesök - Avser ett granskningsbesök inför certifiering av ny region eller återgranskning av redan certifierad region.

Regionalt Teknikcollege - En Teknikcollegeregion består av minst tre kommuner och utgör en naturlig arbetsmarknadsregion. Inom regionen finns en avtalad samverkan mellan ingående kommuner, utbildningsanordnare och näringsliv för arbete med kompetenssäkring inom regionen. En regional processledare arbetar med samordning, kvalitetssäkring och utveckling av den regionala verksamheten.

Riksföreningen Teknikcollege Sveriges styrelse - Styrelsen ansvarar för föreningens organisation och förvaltning. Styrelsen är sammanhållande för den ideella verksamheten inom Teknikcollege och verkar för kontinuerlig utveckling av konceptet. Styrelsen fattar beslut om certifiering av lokala och regionala Teknikcollege.

Rikskonferens - Varje år arrangeras Teknikcolleges rikskonferens. Konferensen är en viktig inspirationskälla och mötesplats för alla som arbetar med Teknikcollege runt om i Sverige. Förutom att träffa kollegor från hela landet innehåller mötet ofta seminarier, föreläsningar, workshops och inspirerande berättelser kring olika initiativ från verksamheten. Här samlas lärare, skolledare, företagare och beslutsfattare tillsammans med personer som är intresserade av att få veta mer om vad Teknikcollege innebär.

RTS - Förkortning av Riksföreningen Teknikcollege Sverige.

RTS kansli - Med placering i Stockholm ansvarar kansliet för att utveckling av Teknikcollegekonceptet, granskning/certifiering samt stöd till samtliga regioner inom Teknikcollege. Kansliet har en vd samt funktioner inom granskning och certifiering, kommunikation, utbildning och samverkan, föreningsverksamhet samt projektledare inom relevanta områden.

Samverkan - Samverkan mellan kommuner ger möjlighet att dela på kostnader och dra nytta av varandras erfarenheter och nätverk. En regional samverkan kring exempelvis utbildningsutbud, marknadsföring och handledarutbildning syftar till att skapa ökad resurseffektivitet för ökad kvalitet i utbildningarna. Samverkan mellan kommuner samt enskilda huvudmän regleras genom avtal. Samverkan mellan företag och huvudmän regleras genom avsiktsförklaring.

Utbildningsanordnare - Den som ansvarar för utbildningsverksamheten, vanligtvis kommun eller styrelse. Till utbildningsområdet räknas förskolor, skolor, universitet och högskolor samt många andra typer av utbildningar, såväl kommunala som privata.

Årsmöte - Årsmötet är RTS högsta beslutande organ. Här tas beslut om medlemsavgifter, styrelsens sammansättning och liknande frågor. Årsmötet hålls enligt föreningens stadgar, som finns på Te-portalen i dokumentbanken.

Ägare - Ägare av varumärket och konceptet Teknikcollege är Industrirådet.

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska socialfonden

Status, kvalitet och matchning

RIKSFÖRENINGEN
TEKNIKKOLLEGE
SVERIGE

KONTAKT

Teknikcollege kansli
info@teknikcollege.se
Riksföreningen Teknikcollege Sverige
c/o Teknikföretagen
Storgatan 5, 114 44 Stockholm